

Aika 19.05.2026, klo 14:00 - 16:57

Paikka Sähköinen kokous sekä kaupunginhallituksen kokoushuone, Kairatie 75.

Käsitellyt asiat

- § 46 Kokouksen avaus ja osallistujat**
- § 47 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 48 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 49 Työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 50 Ajankohtaiset asiat**
- § 51 Tilintarkastajan raportointi vuoden 2025 tarkastuksesta**
- § 52 Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2025, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen**
- § 53 Arviointikertomus vuodelta 2025**
- § 54 Kokouksen päättäminen**

Lisäpykälät

- § 55 LISÄPYKÄLÄ: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022, vastuuvapauden myöntäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Vesa Puuronen, puheenjohtaja
Timo Haapa-aro, 1. varapuheenjohtaja
Miika Alajääskö
Enni Ervasti
Riitta-Maija Hokkanen
Ari Karvo
Mira Metsälehto
Sanna Pyykönen
Timo Tolonen
Tilda Tuomaala
Hanna-Mari Virsunen, saapui 15:13

Muut saapuvilla olleet

Soili Kaihua, hallinnon assistentti, sihteeri
Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö
Antti Kääriäinen, päävastuullinen tilintarkastaja KPMG Oy Ab, saapui 14:05, poistui 15:13

Allekirjoitukset

Vesa Puuronen
Puheenjohtaja

Soili Kaihua
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Rovaniemen kaupungin asianhallintajärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Mira Metsälehto
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 26.5.2026 alkaen.

§ 46

Kokouksen avaus ja osallistujat

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Toimielimeen valitut jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet:

JÄSEN	VARAJÄSEN
Vesa Puuronen pj.	Jarmo Huhtala
Timo Haapa-aro vpj	Matti Henttunen
Hanna-Mari Virsunen	Raija Kerätär
Ari Karvo	Jorma Kiviniemi
Tilda Tuomaala	Heidi Jauhojärvi
Sanna Pyykönen	Katja Juopperi
Enni Ervasti	Meeri Vaarala
Miika Alajääskö	Petri Keihäskoski
Riitta-Maija Hokkanen	Anne Liedes
Timo Tolonen	Vesa Ylinampa
Mira Metsälehto	Maria Huhmarniemi

Muut osallistujat / kuultavaksi kutsutut:

Antti Kääriäinen, päävastuullinen tilintarkastaja KPMG Oy Ab, kuultavana § 51, § 52

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, toimielimen esittelijä

Soili Kaihua, hallinnon assistentti, kokouksen sihteeri

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa kokouksen saapuvilla olevat jäsenet tai henkilökohtaiset varajäsenet sekä muut osallistujat.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.00.

Merkittiin pöytäkirjaan, että paikalla kokouhuoneessa olivat jäsenet Timo Tolonen ja Riitta-Maija Hokkanen.

Etäyhteyden kautta läsnä olivat puheenjohtaja Vesa Puurosen lisäksi jäsenet Timo Haapa-aro, Ari Karvo, Tilda Tuomaala, Sanna Pyykönen, Enni Ervasti, Miika Alajääskö ja Mira Metsälehto. Poissa nimenhuudosta oli Hanna-Mari Virsunen.

Lisäksi merkittiin pöytäkirjaan, että paikalla kokouhuoneessa olivat tarkastuspäällikkö Juuso Kataja sekä hallinnon assistentti Soili Kaihua.

§ 47

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Kuntalain 98 §:ssä määrätään päätöksentekotavoista. Toimielimelle kuuluvista asioista voidaan päättää varsinaisessa kokouksessa, sähköisessä toimintaympäristössä tapahtuvassa kokouksessa (*sähköinen kokous*) tai sähköisesti ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*).

Kuntalain 99 § mahdollistaa sähköisen kokouksen osalta kokousmenettelyn, jossa kokous järjestetään täysin sähköisesti. Mahdollista on järjestää sähköinen kokous myös niin, että osa osallistujista osallistuu kokoukseen kokouskutsussa ilmoitetusta kokouspaikasta ja osa sähköisesti teknisen tiedonvälitystavan avulla valitsemastaan paikasta.

Kokouksen päätösvaltaisuuden osalta todetaan kuntalain 103 §:n määräys, jonka mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Valtuusto on kuntalain 90 §:n nojalla määrännyt hallintosäännön 16. luvussa toimielinten kokousmenettelystä. Toimielintä sitovat määräykset koskevat mm. kokouksen koollekutsua sekä kokouksesta ilmoittamista ja esityslistan julkaisua.

Hallintosäännön 147 §:n mukaisesti kokouksen puheenjohtaja toteaa onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja toteaa tarkastuslautakunnan kokouksen olevan laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että päävastuullinen tilintarkastaja Antti Kääriäinen liittyi kokoukseen etäyhteydellä klo 14.05.

Puheenjohtaja totesi kokouksen olevan laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

§ 48

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Hallintosäännön 159 §:n mukaisesti pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan tarkastaja. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Rovaniemen kaupungissa on lisätty sähköisten palveluiden käyttöä pyrkien saamaan nopeutta ja kustannusten säästöä myös hallinnollisiin kuluihin.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään sekä allekirjoitetaan sähköisesti käyttäen vahvaa tunnistautumista.

Toimielin päättää pöytäkirjan tarkastajan valinnan lisäksi tarkastuksen aikarajasta, joka ajoittuu kokouspäivästä lukien seuraavan seitsemän päivän sisälle.

Pöytäkirja julkaistaan kahdeksan päivän kuluessa kokouksen pitämisestä kaupungin verkkosivuilla. Julkaisun päivämäärä merkitään pöytäkirjaan.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi valitaan Mira Metsälehto. Todetaan, että pöytäkirjan tarkastuksen aikaraja on 26.5.2026.

Päätös

Kokouksen pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Mira Metsälehto ja todettiin pöytäkirjan tarkastuksen aikaraja esityksen mukaisesti.

§ 49

Työjärjestyksen hyväksyminen

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa. Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittelystä on määrätty hallintosäännön 150 §:ssä. Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä (Hallintosääntö 149 § 2. mom).

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta käsittelee lisäpykälän § 55 pykälän 52 jälkeen. Muutoin lautakunta käsittelee asiat esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

§ 50

Ajankohtaiset asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Ajankohtaisissa asioissa käsitellään seuraavat katsaukset:

- Talouskatsaus 4/2026
- Muut ajankohtaiset asiat

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee ajankohtaiset asiat ja merkitsee ne tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli ajankohtaiset asiat ja merkitsi ne tiedoksi.

§ 51

Tilintarkastajan raportointi vuoden 2025 tarkastuksesta

ROIDno-2023-2802

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

1 Rovaniemen kaupunki raportti tilinpäätöstarkastuksesta 2025 KPMG 19.5.2026
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24.1 k) 15

Tilintarkastaja raportoi vuoden 2025 tilinpäätöstarkastuksen aikana tehdyistä merkittävistä havainnoista. Tilintarkastaja KHT, JHT Antti Kääriäinen esittelee raportin tarkastuslautakunnalle.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee päävastuullista tilintarkastaja Antti Kääriäistä vuoden 2025 tilinpäätöstarkastuksen aikana tehdyistä tarkastushavainnoista.

Merkitään saatu raportti tiedoksi ja liitetään se pöytäkirjaan (salassa pidettävä, JulkL 24§ 15k).

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli päävastuullista tilintarkastaja Antti Kääriäistä vuoden 2025 tilinpäätöstarkastuksen aikana tehdyistä havainnoista.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jäsen Timo Tolonen poistui kokouksesta klo 14.55.

Tarkastuslautakunta merkitsi raportin tiedoksi ja lisäsi sen pöytäkirjan liitteeksi 1 (salassa pidettävä, julkisuuslaki 24 §:n 1. mom. kohta 15).

Tiedoksi

Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, konsernitalouspäällikkö

§ 52

Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2025, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen

ROIDno-2026-412

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2025 tilintarkastajan allekirj. 19.5.2026
- 2 Rovaniemen kaupunki tilintarkastuskertomus 2025

Tarkastuslautakunnan tulee valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tarkastuslautakunta saattaa valtuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman tilinpäätöksen sekä tilintarkastajan laatiman tilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastaja esittää, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus. Mikäli tilintarkastajan laatimaan tilintarkastuskertomukseen sisältyy tilivelvolliseen kohdistuva muistutus, edellyttää se ennen valtuuston tilinpäätöskäsittelyä tarkastuslautakunnalta toimenpiteitä kuntalain 125 §:ssä säädetyllä tavoin.

Mikäli tilintarkastaja puoltaa vuodelta 2025 antamassaan tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, esityksenä tulee olemaan että:

- Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman vuoden 2025 tilinpäätöksen sekä tilintarkastajan laatiman tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2025
- Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2025 tilinpäätöksen, ja että se myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.–31.12.2025.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Tarkastuspäällikön kokouksessa antama päätösehdotus:

- Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman vuoden 2025 tilinpäätöksen sekä tilintarkastajan laatiman tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2025

-
- Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2025 tilinpäätöksen, ja että se myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2025.

Tarkastuslautakunta päätti kokouksessa annetun päätösehdotuksen mukaisesti.

§ 53

Arviointikertomus vuodelta 2025

ROIDno-2025-2991

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

1 Rovaniemen arviointikertomus vuodelta 2025

Tarkastuslautakunnan tulee arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa sekä kuntakonsernissa toteutuneet. Lautakunnan on myös arvioitava, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan arvioinnissa keskeinen kohde on kaupunginhallitus, joka johtaa kaupungin toimintaa sekä vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta. Kaupunginhallitusta tarkastuslautakunta arvioi myös siksi, että se osana konsernijohtoa vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Arvioinnin piirissä on tällöin se yhä laajemmaksi käynyt kunnan toiminta, joka toteutetaan kunnan omistamissa sekä kunnan määräysvallassa olevissa konserniyhtiöissä ja muissa yhteisöissä.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustoa varten arviointikertomuksen, joka tulee kuntalain 121 § mukaisesti käsitellä tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta esittää keskeisimmät havainnot tekstikappaleiden lopussa. Arviointihavainnot on luokiteltu positiivisiin havaintoihin, havaintoihin, joilla on vaikutusta tavoitteen saavuttamiseen tai yleisesti toiminnan tarkoituksenmukaisuuteen tai tuloksellisuuteen sekä havaintoihin, jotka vaarantavat tavoitteen saavuttamisen tai toiminnan yleisen tarkoituksenmukaisuuden tai tuloksellisuuden.

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet huomioidaan, kun lautakunta päättää arviointikertomuksen hyväksymisestä. Kun tarkastuslautakunta on hyväksynyt arviointikertomuksen ja kun lautakunnan päättämät korjaukset on tehty, tulee arviointikertomus julkiseksi.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta

-hyväksyy arviointikertomuksen vuodelta 2025 (Liite 1) ja saattaa sen Rovaniemen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi vuoden 2025 tilinpäätöksen yhteydessä,

-oikeuttaa tarkastuspäällikön tekemään arviointikertomukseen teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia,

-esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää kaupunginhallitukselta selvitykset toimenpiteistä, joihin se aikoo ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen johtopäätösten ja kehittämisehdotusten perusteella,

-esittää, että selvitykset kaupunginhallitukselta pyydetäisiin siten, että ne voidaan käsitellä lokakuussa 2026 pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan arviointiin liittyvät esteellisyydet. Todettiin esteelliset sekä esteellisyyden perusteena ollut arvioitava asia.

Nimi: toimielimen tai yhteisön nimi

Riitta-Maija Hokkanen, sivistyslautakunta 1.6. saakka, Rovaniemen Kehitys Oy

Timo Tolonen, kaupunginhallitus 1.6. saakka

pj Vesa Puuronen, sivistyslautakunta 1.6. saakka

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jäsen Sanna Pyykönen poistui kokouksesta klo 15.28 ja palasi klo 15.42.

Lautakunta piti tauon klo 16.07 - 16.15. Tauon jälkeen kaikki ennen taukoa paikalla olleet olivat edelleen paikalla.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Hanna-Mari Virsunen poistui kokouksesta klo 16.53.

Tarkastuslautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

§ 54

Kokouksen päättäminen

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Hallintosäännön 160 §:n mukaan toimielimen pöytäkirjan tulee kertoa mm. kokouksen alkamis- ja päättymisajat.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja toteaa kokouksen päättyväksi, sekä toteaa kokouksen päättymisajan.

Puheenjohtaja toteaa seuraavan kokouksen ajankohdan. Kokouspaikka sekä kokouksen toteuttamistapa ilmoitetaan kokouskutsussa.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.57 ja totesi seuraavan kokouksen ajankohdaksi maanantain 15.6.2026 klo 14:00. Kokouspaikka sekä kokouksen toteuttamistapa ilmoitetaan lähempänä kokousta lähetettävässä kokouskutsussa.

Kaupunginhallitus, § 113,27.03.2023
Tarkastuslautakunta, § 43,11.04.2023
Tarkastuslautakunta, § 66,22.05.2023
Hyvinvointilautakunta, § 61,30.05.2023
Kaupunginhallitus, § 198,07.06.2023
Tarkastuslautakunta, § 74,12.06.2023
Kaupunginvaltuusto, § 69,19.06.2023
Kaupunginhallitus, § 10,15.01.2024
Kaupunginhallitus, § 376,15.12.2025
Tarkastuslautakunta, § 55, 19.05.2026

§ 55

LISÄPYKÄLÄ: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022, vastuuvapauden myöntäminen

ROIDno-2023-854

Kaupunginhallitus, 27.03.2023, § 113

Valmistelijat / lisätiedot:

Erika Kauvosaari, controller, erika.kauvosaari@rovaniemi.fi
Janne Sandgren, konsernitalouspäällikkö, janne.sandgren@rovaniemi.fi

Liitteet

1 KH:n 27.3. allekirjoitettu tilinpäätös2022

Rovaniemen kaupungin vuoden 2022 tilikauden alijäämä on -2 814 144,85 euroa. Kaupunginvaltuuston marraskuussa 2021 hyväksymän alkuperäisen talousarvion mukaan tilikauden alijäämä olisi ollut -3 786 576,62 euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden aikana yhteensä 4,8 miljoonan euron talousarviomuutoksista, joiden toteutuessa tilikauden alijäämäksi olisi tullut yhteensä -8,59 miljoonaa euroa. Talousarviomuutostarpeita aiheutti muun muassa erikoissairaanhoidon siirtoviivemaksut sekä varhaiskasvatuspalveluiden kysynnän kasvu. Siirtoviivemaksujen perintä loppui syksyllä 2022. Alijäämän lopulliseen muodostumiseen vaikuttivat merkittävästi edellä mainittujen maksujen lisäksi sosiaali- ja terveystalouden kuntalaskutukseen tehdyt oikaisut sekä koronakustannusten korvaus. Vuonna 2022 valtiolta saatiin koronakustannusten korvausta lähes 8,9 miljoonaa euroa. Rovaniemen kaupungin tilinpäätöksessä on huomioitu Kolpeneen palvelukeskuksen sekä Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän aiempien vuosien ylijäämien käsittely, joiden taloudelliset vaikutukset kohdistuvat ainoastaan vuoteen 2022 ja joiden yhteismäärä oli 8,1 miljoonaa euroa.

Rovaniemen peruskaupungin toimintakate heikkeni vuodesta 2021 vuoteen 2022 ollen lähes -428 miljoonaa euroa (muutos 46,9 miljoonaa euroa). Kaupungin saamat verotulot olivat 296,7 miljoonaa euroa ja valtionosuudet olivat 123,5 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat noin 8 miljoonaa euroa budjetoitua paremmin. Kaupungin vuoden 2022 rahoitustuotot ja -kulut olivat 19,4 miljoonaa euroa, josta kuntayhtymien maksamat ylijäämämäärät olivat yhteensä lähes 7,7 miljoonaa euroa. Rovaniemen kaupungin vuosikate heikkeni vuodesta 2021 vuoteen 2022 ollen 11,8 miljoonaa euroa (muutos 14,5 miljoonaa euroa). Poistojen ja arvonalentumisten sekä

satunnaisten erien jälkeen tilikauden tulos vuonna 2022 on -3,1 miljoonaa euroa. Tarkemmat vuoden 2022 olennaiset taloudelliset muutokset on avattu tilinpäätöksen luvussa 2.4.

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumien on avattu tilinpäätöksen luvussa 5. Rovaniemen kaupunkikonsernin talouden toteutuminen on avattu tilinpäätöksen luvussa 7. Henkilöstötilinpäätös on laadittu osana henkilöstöraporttia. Rovaniemen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös on laadittu kuntalain 113-115 §:n sekä kuntien raportointia säätelevien yleisohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Ulla-Kirsikka Vainio, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää:

1. hyväksyä ja allekirjoittaa Rovaniemen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksen ja toimittaa sen tilintarkastajille tarkastettavaksi,
2. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen edelleen valtuustolle käsiteltäväksi,
3. oikeuttaa talous- ja rahoituspalvelut tekemään tilinpäätökseen mahdollisia teknisiä korjauksia ja täydennyksiä ennen valtuuston käsittelyä
4. esittää valtuustolle vuoden 2022 tilikauden tuloksen -3 127 020,69 euron käsittelystä seuraavaa:
 - tuloutetaan tehtyä poistoeroa 312 875,84 euroa
 - tilikauden yli-/alijäämä - 2 814 144,85 euroa lisätään oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

Päätös

Vt. konsernitalouspäällikkö Janne Sandgren ja talousarviopäällikkö Erika Kauvosaari osallistuivat kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Jani Ylipahkala saapui kokoukseen kello 13.04.

Kokouksessa pidettiin seuraavat esittelyt:

- kaupunginjohtaja Ulla-Kirsikka Vainio
- konsernitalouspäällikkö Janne Sandgren / talousarviopäällikkö Erika Kauvosaari
- toimialajohtaja Antti Lassila
- toimialajohtaja Jaakko Rantsi
- henkilöstö- ja hallintojohtaja Antti Määttä
- toimitusjohtaja Kristian Gullsten, Neve Oy
- toimitusjohtaja Tommi Lehtosaari, Napapiirin Residuum Oy
- toimitusjohtaja Antti Herajärvi, RoMa Oy

Hallintosihteeri Marja Marjetta poistui kokouksesta ja hallintosihteeri Oona Kurth saapui kokoukseen kello 13.56.

Mari Jolanki poistui kokouksesta 14.01.

Timo Tolonen teki kokouksessa seuraavan muutosesityksen:

“Kaupunginhallitus ei hyväksy Rovaniemen kaupungin tilinpäätöstä ja toimintakertomusta 2022.”

Timo Tolosen muutosesityksen perustelut: "Kuntalain 113 § mukaan: Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Lisäksi kuntalain 115 § säättää, että: Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Rovaniemen tilinpäätös- ja toimintakertomus 2022 ei täytä näitä vaatimuksia."

Kaupunginhallitus piti tauon kello 15.05 - 15.27. Puheenjohtaja piti nimenhuudon ja totesi, että kaikki ennen taukoa paikalla olleet olivat edelleen paikalla.

Puheenjohtaja totesi, että Tolosen muutosesitys raukesi kannattamattomana.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen mukaisesti.

Timo Tolonen pyysi merkitsemään pöytäkirjaan eriävän mielipiteensä.

Tarkastuslautakunta, 11.04.2023, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

1 KH:n 27.3. allekirjoitettu tilinpäätös2022

Kaupunginhallitus hyväksyi ja allekirjoitti Rovaniemen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksen kokouksessaan 27.3.2023 § 113. Tilinpäätökseen sisältyy konsernitilinpäätös emokaupungin ja konserniyhteisöjen tilinpäätösten yhdistelmänä. Kuntayhtymät on yhdistelty Rovaniemen kaupungin omistusosuutta vastaavalla osuudella.

Kaupunginhallitus saattoi tilinpäätöksen tilintarkastusyhteisön tarkastettavaksi sekä tarkastuslautakunnan ja edelleen valtuuston käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus oikeutti talous- ja rahoitusyksikön tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia.

Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tarkastus kattaa emokaupungin tilinpäätöksen sekä siihen kuuluvan konsernitilinpäätöksen. Tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Jos kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastaja tekee asiasta tilivelvolliseen kohdistuvan muistutuksen.

Tilintarkastajan lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös tarkastaa, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (Kuntal 123§). Sisäisessä tarkastuksessa ja riskien hallinnassa tehdään vuoden aikana selvitysraportteja, joiden perusteella tilintarkastaja voi ottaa kantaa onko kaupunginhallituksessa reagoitu riittävästi esitettyihin korjausliikkeisiin.

Kaupunginhallituksen hyväksymä tilinpäätös vuodelta 2022 jaetaan tarkastuslautakunnan jäsenille esityslistan liitteenä. Tilinpäätös ja kaupunginhallituksen asian käsittely on yleisesti luettavissa kaupungin sivuilta (<https://rovaniemi.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus>). Talousarviopäällikkö Erika Kauvosaari osallistuu kokoukseen tämän asian käsittelyn osalta.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi liitteenä olevan vuoden 2022 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavaksi kutsuttu talousarviopäällikkö Erika Kauvosaari osallistui kokoukseen kokoustilasta käsin kello 16.17 - 16.32. Lisäksi merkittiin pöytäkirjaan, että päävastuullinen tilintarkastaja Tapio Raappana ja tilintarkastaja Miia Löytölä liittyivät kokoukseen etäyhden välityksellä tämän asian käsittelyn aikana kello 16.18.

Talousarviopäällikkö esitteli lautakunnalle tilinpäätökseen tehdyt tekniset korjaukset.

Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi liitteenä olevan vuoden 2022 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.

Tarkastuslautakunta, 22.05.2023, § 66

Valmistelijat / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2022 tilintarkastajan allekirj. 22.5.2023
- 2 Tilintarkastuskertomus 2022 Rovaniemen kaupunki

Tarkastuslautakunnan tulee valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tarkastuslautakunta saattaa valtuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman tilinpäätöksen sekä tilintarkastajan laatiman tilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastaja esittää, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus. Mikäli tilintarkastajan laatimaan tilintarkastuskertomukseen sisältyy tilivelvolliseen kohdistuva muistutus, edellyttää se

ennen valtuuston tilinpäätöskäsittelyä tarkastuslautakunnalta toimenpiteitä kuntalain 125 §:ssä säädetyllä tavoin.

Mikäli tilintarkastaja puoltaa vuodelta 2022 antamassaan tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, esityksenä tulee olemaan että:

- Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman vuoden 2022 tilinpäätöksen sekä tilintarkastajan laatiman tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2022
- Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2022 tilinpäätöksen, ja että se myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtävälueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.–31.12.2022.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Kokouksessa annettu päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman vuoden 2022 tilinpäätöksen (liite 1) sekä tilintarkastajan 22.5.2023 antaman tilintarkastuskertomuksen (liite 2). Lautakunta toteaa, että laaditussa kertomuksessa on vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle sekä hyvinvointilautakunnalle kohdistuva muistutus.

Lautakunta päättää kuntalain 125 §:n mukaisesti hankkia tehdystä muistutuksesta asianomaisten selitykset. Selityksen antamiselle lautakunta varaa aikaa 1.6.2023 saakka. Asianomaisten selitykset toimitetaan myös kaupunginhallitukselle.

Tarkastuslautakunta pyytää asiakokonaisuudesta kaupungin hallinnosta ja taloudesta vastaavan kaupunginhallituksen lausunnon. Lausunnon antamiselle lautakunta varaa aikaa 8.6.2023 saakka.

Saatuun asianomaisten selitykset sekä kaupunginhallituksen lausunnon tarkastuslautakunta saattaa vuoden 2022 tilinpäätöksen, tilintarkastajan laatiman tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2022, tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta annetut asianomaisten selitykset sekä kaupunginhallituksen antaman lausunnon kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta tulee esittämään valtuustolle käsityksensä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Tarkastuslautakunta päättää, että lautakunta kokoontuu päättämään esityksestään tilinpäätösvaltuustolle 12.6.2023.

Tarkastuslautakunta päätti kokouksessa annetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että päävastuullinen tilintarkastaja Tapio Raappana ja tilintarkastaja Miia Löytölä poistuvat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen kello 17.05. Lisäksi merkittiin pöytäkirjaan, että varajäsen Tuomas Koskiniemi liittyi kokoukseen tämän pykälän käsittelyn jälkeen kello 17.05.

Hyvinvointilautakunta, 30.05.2023, § 61

Valmistelijat / lisätiedot:

Risto Varis, hallintopäällikkö, risto.varis@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Tilintarkastuskertomus 2022 Rovaniemen kaupunki
- 2 Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2022 tilintarkastajan allekirj. 22.5.2023

Tarkastuslautakunta käsitteli kokouksessaan 22.5.2023 § 66 tilintarkastuskertomusta tilikaudelta 2022. Tilintarkastaja esitti mukautetun tilintarkastuskertomuksen. Muistutuksena tilintarkastaja esittää, että sisäiseen valvontaan, toimivaltuuksiin ja hankintoihin kohdistuvien muistutusten vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtajalle eikä hyvinvointilautakunnalle.

Tarkastuslautakunta pyytää selitystä vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtajalta sekä hyvinvointilautakunnalta 1.6.2023 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Merja Tervo, palvelualuepäällikkö

Hyvinvointilautakunta antaa seuraavan vastauksen tarkastuslautakunnan selityspyyntöön ja tarkastaa tämän pykälän heti kokouksessa.

Miten hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan sisäinen valvonta on järjestetty hankintojen ja sopimusten valvonnassa?

Kaupungin sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Vuoden 2022 painopisteet on käsitelty normaaliin tapaan lautakunnassa (Hyvltk. 11.5.2022 § 67).

Miten vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtaja on valvonut em. asioita?

Sosiaali- ja terveystoimintajohtajalle määritellyn, kaupungin sisäisen valvonnan ohjeen valvontatehtävän sekä ndelegointimatriisin delegointisäännön mukaisesti.

Miten hyvinvointilautakunta on valvonut em. asioita?

Hyvinvointilautakunta on hyväksynyt sosiaali- ja terveystoimintapalveluita (hyvinvointipalveluita) koskevan sisäisen valvonnan ohjeen ja raportit. Viranhaltijapäätösten osalta lautakunnalla on otto-oikeus.

Miten lautakuntaa on tiedotettu hankinnoista ja sopimuksista liittyen koronajäljityksen työvoiman hankintaan?

Covid- 19 liittyviä toimenpiteitä ja ajankohtaista tilannetta käytiin läpi hyvinvointilautakunnan kokouksissa ajankohtaisissa asioissa säännöllisesti koko

pandemian ajan. Vt. sosiaali- ja terveysjohtajan hankintapäätöksistä ei käynyt selville kustannusten kokonaismäärä. Hankintoja ei käsitelty päätösasioina, joten lautakunta ei ole voinut valvoa hankintaa. Yleensä myös hallintoylilääkäri ja kaikki palvelualuepäälliköt olivat esittelijän lisäksi kertomassa tilanteesta ja vastaamassa kysymyksiin. Covid-19 pandemian hoitoon liittyi jäljityksen lisäksi myös rokotuksiin, testaukseen sekä hoitovälineisiin liittyviä hankintoja, joita käsiteltiin säännöllisesti kokouksissa.

Muut asiat, jotka haluatte nostaa esiin muistutuksen johdosta

Poikkeusolot ovat jo itsessään osoitus suoraan hankinnan kohteena olevien, koronavirusepidemiaan vastaamisessa välttämättömien palvelujen hankinnan äärimmäisestä kiireellisyydestä. Euroopan komissio on 1.4.2020 julkaisemassaan tiedonannossa todennut, että koronavirusepidemia on terveyskriisi, vakava hätätilanne sekä äärimmäisen kiireellinen ja ennalta arvaamaton tapaus.

Terveyskriisissä on ennalta-arvaamatonta itse kriisin puhkeamisen lisäksi sen erityislaatuinen kehitys ja kesto. Koronaviruskriisistä ja sen ennalta arvaamattomasta kehityksestä johtuva kiireellisyys ei ole vain sidottu kriisin alkuun, vaan koko terveyskriisin ajalliseen keston. Covid-19 pandemian tautitilanne ja pandemiaan liittyvät valtakunnalliset sekä alueelliset ohjeet muuttuivat nopeasti ja ennustamattomasti. Tämän vuoksi pandemian hoitoon liittyvät hankinnat poikkeavat merkittävästi normaaliolojen hankinnoista. Esim. jäljityksen hankintamäärien ennakointi on ollut erittäin vaikeaa, koska siihen ovat vaikuttaneet mm. tautitilanne, rokotukset, valtakunnalliset matkailuun liittyvät päätökset sekä uusien virusten leviämisenopeus. Tämän vuoksi normaali hankintamenettely ja hankinnan arvon määrittely, hankintarajojen määrittely sekä ennakointi etukäteen on ollut vaikeaa.

Jäljityshankintapäätöksen tekemisen ajankohtana epidemiatilanne oli koko maassa kriisissä. Valmiuslain mukaiset poikkeusolot olivat tuolloin voimassa.

Terveystieteiden covid-19 -testauskapasiteetin nostamiselle oli poikkeusoloissa kiireellinen tarve, koska hankinnan kohteena olleet palvelut olivat olennainen osa koronavirusepidemiaan vastaamista maan hallituksen julkistaman *testaa, jäljitä, eristä ja hoida -strategian* mukaisesti. Henkilöstöpulan ja hoitovelan vuoksi strategian mukaisia palveluja ei voitu tuottaa oman tuotannon toimesta.

Hybridistrategian toteuttamista Rovaniemellä haastoi runsaat matkailijamäärät, jolloin covid 19 -testaukset ja niiden järjestäminen, jäljitys ja nopea majoitustarve oli osa erittäin muuttuvaa ja ennalta-arvaamatonta arkea. Kaupunki vastasi koko pandemian ajan samanaikaisesti rokotuksista, testauksesta, jäljityksestä ja karanteenien toteuttamisesta kaiken perusterveydenhuollon ohella. Lisäksi eri toimijat edellyttivät ja odottivat Rovaniemen kaupungilta näiden toimien oleva erittäin nopeita, oli kyse paikallisista asukkaista tai matkailijoista. Huomionarvoista on, että monessa kaupungissa luovuttiin jo aiemmin jäljityksestä, jolloin terveydenhuollossa voitiin keskittyä syntyneen hoitovelan korjaamiseen.

Avainasemassa olevan henkilöstön poissaolot ja vaihdokset aiheuttivat ongelmia muutoinkin pahasti kuormittuneelle henkilöstölle. Laskujen hyväksyjät vaihtelivat, eikä kenellekään muodostunut selvää käsitystä vuoden -21 aikana tehtyjen hankintojen kokonaisummasta vielä vuoden -22 alussa. Tiedonkulussa on ollut katkoksia, jotka johtuvat pääasiassa jatkuvasta töiden kasaantumisesta ja ylikuormituksesta kautta

organisaation. Kuormittumista aiheutti myös henkilöstön akuutti saatavuuspula, joka osaltaan vaikeutti sekä pandemian hoitoa että normaalia terveystalouden hoitotyön toteuttamista.

Kaupungin piti järjestää jäljitys, joka tehtiin ja vaikeassa tehtävässä onnistuttiin. Valtio korvasi koronasta aiheutuneet kulut kaupungille. Tämä oli tiedossa koko pandemian ajan.

Suorahankinta on ollut pandemian aikana mahdollista tehdä, esimerkkinä HUS:n suorahankinta, joka ei ollut markkinaoikeuden päätöksen (MAO: 102/21) mukaan hankintalain vastainen, vaikka hankinnan arvo oli 9,7 M €. Perusteena päätökselle oli koronaepidemian aiheuttama poikkeustilanne.

Lautakunnan tulee voida luottaa siihen, että viranhaltija toimii toimivaltuuksien rajoissa. Viranhaltijan vastuulla on tuoda asiat päätöksentekoon tarvittaessa.

Päätös

Hyvinvointilautakunta hyväksyi palvelualuepäällikön esityksen ja tarkasti pykälän kokouksessa.

Kaupunginhallitus, 07.06.2023, § 198

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna Haurinen, johtava kaupunginlakimies, hanna.haurinen@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Selitys tarkastuslautakunnalle, hyvinvointilautakunta
- 2 Selitys tarkastuslautakunnalle, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
- 3 MAO_102_21 24.3.2021 _ EDILEX.pdf
- 4 Pöytäkirjan ote-Hyvinvointilautakunta - 30.05.2023, klo 15:00

Asia

Tilintarkastaja on 22.5.2023 päivätyssä tilintarkastuskertomuksessaan ilmoittanut antavansa muistutuksen hankintalain vastaisen menettelyn, toimivaltuuksien ylityksen ja sisäiseen valvontaan liittyvien puutteellisuuden vuoksi.

Kyseessä on koronajäljitystyön vuokratyövoiman hankinta, joka on tilintarkastajan mukaan tehty hankintalain vastaisesti kilpailuttamatta hankintaa ja jota tehdessä päätöksen tehnyt vt. sosiaali- ja terveysjohtaja on ylittänyt hallintosäännön 26 §:ssä määritellyn toimivaltansa (vt. sosiaali- ja terveysjohtajan viranhaltijapäätös 18.1.2022 § 6). Lisäksi sopimuksen jatkamiseen liittyvästä päätöksenteosta ei ilmene hankinnan kokonaisarvo. Sopimuksen kokonaiskustannukset kaupungille ovat olleet vuosina 2021–2022 yhteensä 1,9 miljoonaa euroa (alv 0 %).

Näiden epäkohtien johdosta tilintarkastaja ei puolla vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle ja hyvinvointilautakunnan jäsenille. Tarkastuslautakunta on pyytänyt vt. sosiaali- ja terveysjohtajalta sekä hyvinvointilautakunnalta ja sen jäseniltä selvitykset. Kaupunginhallitus antaa lausumansa näiden selvitysten pohjalta.

Lisäksi tilintarkastaja on kaupunginhallitukselle 22.5.2023 antamassaan tilintarkastuspöytäkirjana esittänyt kaupunginhallituksen toimenpiteitä varten jo mainittujen epäkohtien lisäksi sen, ettei hankintaan liittyvä laskutus ole ollut sisällöltään riittävää, jotta niiden oikeellisuus olisi voitu tarkistaa ja niiden perusteella olisi voitu varmistua siitä, että laskutetut tuntimäärät olisi toteutettu kaupungin tilauksesta ja laskutettu palvelu toteutunut kaupungin eduksi.

Lausunto

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki) 1 §:n 1 momentissa ilmenevän pääsäännön mukaan kuntien viranomaisten on kilpailutettava hankintansa. Hankintalain 40 §:ssä mainituissa tilanteissa hankintayksiköllä on kuitenkin mahdollisuus poiketa pääsäännöstä ja tehdä suoramarkkinointi.

Hyvinvointilautakunnan ja vt. sosiaali- ja terveystoimen johtajan selvityksissä kerrotuin tavoin jäljityshankintapäätöksen tekemisen ajankohtana voimassa olivat koronaepidemiasta johtuvat valmiuslain mukaiset poikkeusolot. Terveystoimen covid-19 -testauskapasiteetin nostamiselle oli poikkeusoloissa kiireellinen tarve, koska hankinnan kohteena olevat palvelut olivat olennainen osa koronavirusepidemiaan vastaamista maan hallituksen hybridistrategian mukaisesti. Tässä strategiassa koronatestien tarpeet olivat epidemian luonteesta johtuen jatkuvassa muutostilassa ja koronatestausta koskevan hankintatarpeen ennakoiminen on ollut hyvin vaikeaa huomioon ottaen epidemian ja sen vaikutusten muutosten lisäksi keskeisten valtion toimijoiden reaktiot epidemiassa tapahtuviin muutoksiin.

Edellä kerrotusti koronaepidemiasta johtuen hankinta on ollut perusteltua tehdä ilman kilpailutusta suoramarkkinointina hankintalain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla eli sopimuksen tekeminen on ollut ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voitu noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi. Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, että hankinta ei kilpailutuksen toimittamatta jättämisen osalta ole ollut hankintalain vastainen, vaan suoramarkkinointi on ollut hankinta-ajan koronatilanne huomioon ottaen perusteltu menettely. Kyse on tältä osin vastaavasta tapauksesta kuin markkinaoikeuden ratkaisussa MAO: 102/21 käsitelty Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän COVID-19-analyyysien 9,7 milj.€:n suuruinen suoramarkkinointi, jonka markkinaoikeus katsoi olevan hankintalain mukainen.

Nyt kyseessä on asiassa esitetyn selvityksen perusteella ollut sosiaali- ja terveystoimen palveluhankinta, jonka hankintalain liitteen E mukainen kynnysarvo on 400 000 €. Kyseisestä henkilöstövuokrauksesta tehtiin vuosina 2021-2022 kolme erillistä suoramarkkinointipäätöstä 19.4.2021 § 69, 29.10.2021 §132 ja 18.1.2022 §6, joista viimeisimmän eli 18.1.2022 § 6 tilintarkastaja on nostanut kertomuksessaan esille. Hankintojen kokonaisarvo on tilintarkastuskertomuksen mukaan kahdella ensimmäisellä sopimuskaudella (19.4.2021-18.1.2022, päätökset 19.4.2021 § 69, 29.10.2021 § 132) ollut yhteensä 400 000€. Viimeisen päätöksen (18.1.2022 § 6) jälkeen palveluja on puolestaan hankittu 1,5 milj. €:lla.

Hankintalain 27 §: mukaan hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Lähtökohtana voidaan pitää hankintayksikön omaa arviota hankintasopimuksen arvosta. Arvion on oltava asianmukaisesti ja riittävän tarkasti asiaa selvittäen tehty.

Edellä todetusti ennen 18.1.2022 hankintapäätöstä tehtyjen aiempien hankintojen yhteenlaskettu arvo on yhdeksän kuukauden ajanjaksolla ollut 400 000 €:a. Koska hankinnassa oli kyse vastaavasta palvelusta kuin aiemmissa hankinnoissa ja hankintakausi on ollut kuusi kuukautta, voidaan katsoa tilaajalla olleen perustellusti syy arvioida hankinnan ennakoitun arvon jäävän alle 400 000 €:n viimeisellä suorahankintakaudella, joka on siis ollut noin kolme kuukautta lyhyempi ajanjakso, kuin alkuperäinen, kahden ensimmäisen suorahankintapäätöksen mukainen hankintakausi. Edellä kerrotusti hybridistrategian mukaisesti toimittaessa koronatestien tarpeet muuttuivat kuitenkin jatkuvasti epidemian luonteesta johtuen ja koronatestausta koskevan hankintatarpeen ennakoiminen on ollut äärimmäisen vaikeaa. Koska hankinnan ennakoitun arvon on perustellusti voitu arvioida olevan alle kynnysarvon ja hankintojen arvo poikennut arvioista ennalta arvaamattomien terveyskriisistä johtuvien seikkojen takia, ei hankinta arvon poikkeamista voida pitää hankintalain vastaisena.

Tilintarkastajan esiin tuoma seikka siitä, että päätöksestä puuttui tieto hankinnan kokonaisarvosta, ei myöskään tee päätöstä hallintosäännön- tai lainvastaiseksi, sillä hankintalain 123 §:n mukaan päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin keskeiset perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Koska kyseessä on suorahankinta, ei tarjousten vertailua ole suoritettu, mutta päätöksestä kuitenkin selkeästi ilmenee hankittavien palvelujen hinnat.

Hyvinvointilautakunta on selvityksessään tuonut esille, että se on menetellyt hankintojen ja sopimusten valvonnassa kaupungin sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti ja valvonta on tapahtunut hyväksymällä sosiaali- ja terveyspalveluita (hyvinvointipalveluita) koskevan sisäisen valvonnan ohjeen ja raportit. Viranhaltijapäätöksiin lautakunnalla on otto-oikeus. Lisäksi hyvinvointilautakunta sai kokouksissaan ajankohtaiskatsauksen pandemiatilanteesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä.

Ottaen huomioon, että lautakunta on toiminut valvonnasta annetun ohjeistuksen mukaisesti sekä edellä todetut seikat hankinnan aikaisista poikkeusoloista sekä suorahankinnan aiheellisuudesta, on epäselvää kuinka lautakunnan olisi tullut toimia tilanteessa toisin. Pelkästään lautakunnan otto-oikeuden käyttämättä jättämisestä ei kaupunginhallituksen käsityksen mukaan voida pitää sisäisen valvonnan laiminlyöntinä.

Vaikka kaupunginhallitus katsoo, että edellä kerrotusti tarkastuksen kohteena ollut hankinta ei ole ollut hankintalain vastainen, on tarkastuksessa esiin tullut epäkohtia, jotka vaativat toimenpiteitä. Hankintojen ja sopimusten seurannassa on puutteita. Pien- ja suorahankintojen osalta päätöksen perusteluista tulisi selkeästi ilmetä, miksi niitä käytetään. Lisäksi hankinnan seuraamisen kannalta tärkeää on, että näissä hankinnoissa ilmaistaisiin ennakoarvio hankinnalle sekä mahdollisesti mihin rajaan asti päätös mahdollistaa hankinnan.

Tällä hetkellä kaupungilta puuttuu kattava, arjessa toimiva laskutuksen seurantajärjestelmä ja yhtenäiset käytännöt. Tällä hetkellä järjestelmä ei mahdollista arjessa sujuvaa hankintojen kokonaisarvon seurantaa. Erityisesti tilanteissa, jossa tarkastava henkilö vaihtuu on riski, että tieto ei siirry ja seuranta jää puutteelliseksi. Tämä vaikeuttaa varsinkin suorahankinnoissa ja pienhankinnoissa hankinnan arvon

seuraamista. Nyt kyseessä olevassa hankinnassa sen arvon seuraamista on edelleen vaikeuttanut hyvinvointilautakunnan ja vt. sosiaali- ja terveysjohtajan selvityksessä esille tuodut avainhenkilöiden poissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus sekä katkokset tiedonkulussa. Koska laskujen tarkastajat ja hyväksyjät vaihtuivat kenellekään muodostunut selvää käsitystä vuoden 2021 aikana tehtyjen hankintojen kokonaissummasta vielä vuoden 2022 alussa. Näistä syistä johtuen hankinnan arvo on kasvanut siten, että viranhaltijan toimivalta on ylittynyt hankintakauden aikana.

Tilintarkastaja ei ole tarkastuksessaan huomionnut tapahtumahetkellä vallinneita poikkeusoloja ja käsitellyt hankintaa kuin se olisi tehty normaalioloissa. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan koronaepidemiasta johtuvilla poikkeusoloilla on ollut ratkaiseva merkitys asiassa. Nyt kyseessä olevan hankinnan tarkastelu on paljastanut puutteita myös kaupungin poikkeus- ja häiriötilanteiden johtamisessa, toimivallan määrittelyssä sekä hankintojen tekemisessä. Näin ollen kaupungin tulisi tarkentaa ja täsmentää määräyksiä ja ohjeita poikkeusolojen ja häiriötilanteiden varalle.

Ehdotus

Esittelijä: Ulla-Kirsikka Vainio, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallituksen lausunto tarkastuslautakunnalle tilintarkastajan muistutuksen johdosta hyväksytään. Kaupunginhallitus merkitsee tilintarkastuspöytäkirjan 22.5.2023 tiedoksi.

Äänestykset

JAA kaupunginjohtajan muutettu pohjaesitys
EI Tolosen esitys

Jaa

Susanna Junttila
Reijo Jylhä
Riku Tapio
Henri Ramberg
Päivi Alaoja
Terhi Heikkilä
Miikka Keränen
Eemeli Kajula

Ei

Timo Tolonen
Jani Ylipahkala

Päätös

Päivi Alanne-Kunnari poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi esteellisenä (HallintoL 28.1 §, kohta 1, hyvinvointilautakunnan jäsen).

Kaupunginlakimies Hanna Haurien esitteli asiaa kaupunginhallitukselle.

Heikki Autto liittyi kokoukseen kello 8.08 etäyhteydellä.

Kaupunginjohtaja teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen jälkeen lisätään:

"Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat ryhtyneet toimenpiteisiin esille tulleiden puutteiden johdosta. Valmistelussa on uusi hankintaohjelma, jonka on tarkoitus valmistua syyskuuhun 2023 mennessä ja joka tulee kaupunginhallituksen päätettäväksi. Samoin kaupungissa valmistellaan häiriötilanteiden käsikirjaa mahdollisten uusien tilanteiden varalle ja häiriötilanteiden johtamisen tueksi."

Timo Tolonen teki kokouksessa kaupunginjohtajan muutetusta päätösehdotuksesta poikkeavan päätösehdotuksen Jani Ylipahkalan kannattamana, että kaupunginhallitus lausuu seuraavaa:

"Kaupunginhallitus hyväksyy tilintarkastajan 22.5.2023 laatiman tilintarkastuskertomuksen 2022 sekä tilintarkastuspöytäkirjan seuraavalla poikkeuksella: Tilintarkastuskertomuksesta poiketen kaupunginhallitus puoltaa vastuuvapauden myöntämistä myös hyvinvointilautakunnalle."

Koska oltiin tehty kaupunginjohtajan päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys jota ei voida hyväksyä yksimielisesti, puheenjohtaja totesi, että on suoritettava äänestys.

Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan esityksen, jonka mukaan asiassa suoritetaan äänestys, jossa ne, jotka ovat kaupunginjohtajan muutetun päätösehdotuksen kannalla vastaavat JAA, ja ne jotka ovat Timo Tolosen esityksen kannalla vastaavat EI.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 8 JAA -ääntä ja 2 EI -ääntä, 1 oli poissa. Puheenjohtaja totesi, että kaupunginjohtajan muutettu päätösesitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Esteellisyys

Päivi Alanne-Kunnari

Tarkastuslautakunta, 12.06.2023, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2022 tilintarkastajan allekirj. 22.5.2023
- 2 Tilintarkastuskertomus 2022 Rovaniemen kaupunki
- 3 Selitys tarkastuslautakunnalle, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
- 4 Selitys tarkastuslautakunnalle, hyvinvointilautakunta
- 5 Pöytäkirjan ote-Kaupunginhallitus - 07.06.2023, klo 08:00

Tilintarkastaja esitti vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksessaan muistutuksen liittyen koronajäljitystyön vuokratyövoiman hankintaan. Sisäiseen valvontaan, toimivaltuuksiin ja hankintoihin kohdistuvan muistutuksen vuoksi tilintarkastaja ei puoltanut vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle eikä hyvinvointilautakunnalle. Muille tilivelvollisille tilintarkastaja esitti vastuuvapauden myöntämistä ja tilinpäätöksen hyväksymistä tilikaudelta 2022.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tarkastuslautakunta on pyytänyt sekä saanut selityksen muistutuksesta vt. sosiaali- ja terveysjohtajalta sekä hyvinvointilautakunnalta. Lisäksi kaupunginhallitus on antanut asiakokonaisuudesta lausuntonsa.

Tarkastuslautakunnan tulee antaa valtuustolle päätösesitys tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Jos valtuusto hyväksyy tilinpäätöksen sekä myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden, tulee asia loppuun käsitellyksi. Sen jälkeen ei esimerkiksi siviilioikeudellisten vahingonkorvausvaatimusten esittäminen ole enää mahdollista. Tietyin erityisin ja painavin perustein rikosprosessuaaliset toimet voivat vastuuvapaudesta huolimatta olla mahdollisia.

Mikäli valtuusto ei myönnä vastuuvapautta, on valtuuston päätettävä toimenpiteistä, joita vastuuvapauden epäämisestä aiheutuu. Toimenpiteinä voivat tällöin olla lähinnä vahingonkorvausvaade, rikosilmoitus tai asian jatkoselvittäminen. Vaikka lainsäätäjä ei ole asiasta lausunut, jatkotoimista valtuuston on päätettävä kohtuullisessa ajassa.

Tilintarkastajan muistutus

Tilintarkastaja kirjoittaa tilintarkastuskertomuksessa seuraavaa: "[...] vt. sosiaali- ja terveysjohtaja on ylittänyt hallintosäännön 26 §:ssä määritellyn toimivaltansa päättäessään sopimuksen jatkamisesta koronajäljitystyön vuokratyövoiman hankinnassa (vt. sosiaali- ja terveysjohtajan viranhaltijapäätös 18.1.2022 § 6). Sopimuksen jatkaminen on tehty kilpailuttamatta. Sopimuksen jatkamisen jälkeen kaupungille kertyi hankinnasta kustannuksia 1,5 miljoonaa euroa (alv 0 %). Sopimuksen jatkamiseen liittyvästä päätöksenteosta ei ilmene hankinnan kokonaisarvo. Sopimuksen kokonaiskustannukset kaupungille ovat olleet vuosina 2021–2022 yhteensä 1,9 miljoonaa euroa (alv 0 %).

[...]

Sisäiseen valvontaan, toimivaltuuksiin ja hankintoihin kohdistuvien muistutusten vuoksi emme puolla vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle emmekä hyvinvointilautakunnalle. Esitämme vastuuvapauden myöntämistä muille tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta."

Asianosaisten selitykset

Tarkastuslautakunta pyysi kuntalain mukaisesti tilintarkastuskertomuksen muistutuksen johdosta selitykset vt. sosiaali- ja terveysjohtajalta sekä hyvinvointilautakunnalta. Tarkastuslautakunta sai selitykset määräaikaan mennessä ja ne ovat tämän päätöksen liitteenä (liitteet 3 ja 4).

Selitykset luovat kuvan poikkeuksellisesta tilanteesta, jonka Covid-19 pandemia aiheutti hyvinvointilautakunnan alaisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Pandemiatilanne pitkittyessään aiheutti henkilöstön uupumista ja irtisanoutumisia.

Koronapandemiasta johtuvat valmiuslain mukaiset poikkeusolot esitettiin perusteena hankintapäätökselle. Koronatautilanteen heikkeneminen vuosien 2021 ja 2022 vaihteessa aiheutti kasvaneen palvelutarpeen kysynnän, jonka vuoksi vt. sosiaali- ja terveysjohtaja selityksensä mukaan päätti jatkaa koronajäljityspalveluiden ostoa Excarsio Oy:ltä vuoden 2022 alussa. Selityksen mukaan hankinnan kokonaisarvoa ei voitu arvioida muuttuvasta tilanteesta johtuen. Hankintapäätöksessä olisi vt. sosiaali- ja terveysjohtajan selityksen mukaan tullut avata suorahankinnan perusteet.

Hyvinvointilautakunnan selityksen mukaan lautakunnan hankintapäätöksen valvonta tapahtui lautakunnan otto-oikeuden kautta. Lautakunta käsitteli muistutuksen kohteena olevaa viranhaltijapäätöstä kokouksessaan 16.02.2022 § 25. Lautakunnan selityksen mukaan hankintapäätökseltä ei käynyt selville hankinnan kustannusten kokonaismäärä. Koronatilanteen kehittymistä käytiin läpi lautakunnan kokouksissa ajankohtaisten asioiden osalta koko pandemian ajan. Selityksen mukaan sisäinen valvonta on järjestetty kaupungin sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

Pandemiatilanteen pitkittymisen aiheuttama henkilöstön uupuminen ja irtisanoutumiset aiheuttivat selitysten mukaan osaltaan sen, että sopimuksen toteutumista ja hankinnan kokonaiskustannuksia ei onnistuttu seuraamaan. Hyvinvointilautakunnan selityksessä suorahankinnan tekoa perustellaan viittaamalla markkinaoikeuden päätökseen (MAO: 102/21) HUS:n suorahankinnasta koronapandemiaan liittyen.

Kaupunginhallituksen lausunto

Asianosaisten selitysten lisäksi tarkastuslautakunnan pitää kuntalain nojalla pyytää tilintarkastuskertomuksen muistutuksesta myös kaupungin hallinnon ja talouden johtamisesta vastaavan kaupunginhallituksen lausunto. Kaupunginhallitus antoi lausuntonsa kokouksessaan 07.06.2022 § 198. Lausunto kokonaisuudessaan on tämän päätöksen liitteenä (liite 5).

Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan hankinnassa on ollut asianosaisten selitysten perusteella kyse sosiaali- ja terveystalouksien hankinnasta, jolloin hankintalain mukainen kynnyisarvo palveluhankinnalle on ollut 400 000 €. Hankinnan arvon määrittelyn osalta kaupunginhallitus katsoo, että hankintayksiköllä on ollut perusteltu syy arvioida hankinnan ennakoidun arvon jäävän alle 400 000 €:n viimeisellä suorahankintakaudella.

Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan hankinta on ollut perusteltua tehdä ilman kilpailutusta suorahankintana hankintalain 40.2 §:n 4 kohdan nojalla (äärimmäinen kiire). Kaupunginhallitus näin ollen katsoo, että hankinta ei kilpailutuksen toimittamatta jättämisen osalta ole ollut hankintalain vastainen, vaan suorahankinta on ollut hankinta-ajan koronatilanne huomioon ottaen perusteltu menettely.

Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan kokonaisarvon puuttuminen ei tee hankintapäätöksestä hallintosäännön- tai lainvastaista, koska kyseessä on suorahankinta. Näin ollen tarjousten vertailua ei ole suoritettu ja päätöksestä ilmenee hankittavien palveluiden hinnat.

Kaupunginhallitus ei lausuntonsa mukaan pidä tilintarkastajan muistutuksen kohteena ollutta hankintaa hankintalain vastaisena. Hallitus kuitenkin tunnustaa hankintaan liittyvät epäkohdat. Hankinnan seuraamisen kannalta hankinnan ennakoitu arvo tulisi määrittää. Kaupunginhallituksen lausunnossa todetaan myös laskujen seurantajärjestelmän ja yhteisten käytäntöjen puute. Näin ollen hankintojen kokonaisarvon seuranta ei onnistu. Näistä syistä johtuen koronajäljityspalvelun hankinnan arvo on kasvanut hankintakauden aikana niin, että viranhaltijan toimivalta hankinnassa on ylittynyt. Kaupunginhallitus kuvaa myös toimet, joihin se on ryhtynyt tilintarkastajan esille nostamien puutteiden johdosta.

Kaupunginvaltuusto päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Hankintalaissa esitetyt kynnysarvot määrittävät sen, tuleeko lakia noudattaa ko. hankinnassa. Toisin kuin kaupunginhallituksen lausunnossa, tilintarkastajan näkemyksen mukaan kyse on ollut ns. normaalista palveluhankinnasta, jolloin kansallinen kynnysarvo hankinnalle on 60 000 €. Tilintarkastajan näkemyksen mukaan hankinnassa on kyse ollut palveluhankinnasta, koska hankintasopimuksella puhutaan vuokratyövoiman hankinnasta eikä siinä eritellä sosiaali- ja terveydenhuollollisia osaamisvaatimuksia työntekijöille.

Pääsääntönä hankintalaissa on se, että kaikki julkiset hankinnat tulee kilpailuttaa. Suorahankinta on tämän pääsäännön poikkeus. Suorahankinnassa hankintayksikkö neuvottelee valitsemiensa toimittajien kanssa sopimuksen ehdoista julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta (hankintalaki § 40). Julkisten hankintojen neuvontayksikön ohjeistuksen mukaan syy suorahankinnan käyttämiseen on todettava aina ennalta. Syy on perusteltava hankintapäätöksessä tai siihen liittyvässä muussa asiakirjassa.

Hankintapäätöksen osalta on todettava, että siinä suorahankinnan käyttämistä ei mainita lainkaan. Syitä suorahankinnan käyttämiselle ei ole perusteltu hankintapäätöksellä tai siihen liittyvissä muissa asiakirjoissa (hankintasopimus). Suorahankinnan perustelut on esitetty nyt jälkikäteen tilivelvollisten selitysten ja kaupunginhallituksen lausunnon kautta.

Niin hyvinvointilautakunnan selityksessä kuin kaupunginhallituksen lausunnossa on viitattu markkinaoikeuden päätökseen (MAO: 102/21) suorahankinnan perustelussa. On huomioitava, että HUS:n hankintapäätöksellä (HUS:n hallitus 21.09.2020 § 115) syy suorahankinnan käyttämiseen on todettu ennalta. Hankintapäätöksellä on myös arvioitu hankinnan ennakoitu arvo.

Sen sijaan muistutuksen kohteena olevalla hankintapäätöksellä on viitattu aiempiin hankintapäätöksiin hankkia koronajäljityspalvelua Excarsio Oy:ltä. Kyseisillä hankintapäätöksillä suorahankinnan syytä ei ole perusteltu ja hankintojen muutoksenhakuohjeessa on todettu, että tehdyt hankinnat ovat pienhankintoja eli kansallisen kynnysarvon alittavia hankintoja. Viimeistään 18.1.2022 § 6 hankintapäätöstä tehdessä hankinnan kokonaisarvo on ollut varmuudella ylittämässä jopa sosiaali- ja terveystyövoimahankintojen kynnysarvon.

Lisäksi tilintarkastaja on 22.5.2023 kaupunginhallitukselle antamassaan tilintarkastuspöytäkirjassa todennut, että tilintarkastuskertomussa mainittujen epäkohtien lisäksi sen: "ettei hankintaan liittyvä laskutus ei ole ollut sisällöltään riittävää, jotta niiden oikeellisuus olisi voitu tarkistaa ja niiden perusteella olisi voitu varmistua siitä, että laskutetut tuntimäärät olisi toteutettu kaupungin tilauksesta ja laskutettu palvelu toteutunut kaupungin eduksi."

On kiistatonta, että koronapandemian aiheuttamat poikkeusolot ovat vaikuttaneet hankintakokonaisuuteen niin tilanteen poikkeuksellisuuden kuin toimialan henkilöstön kuormituksen osalta. Poikkeusolot olisi kuitenkin tullut esittää suorahankinnan perusteluina hankintapäätöstä tehdessä.

Hyvinvointilautakunta ei käyttänyt otto-oikeutta puutteelliseen hankintapäätökseen. Lisäksi sopimuksen valvonta esimerkiksi laskutuksen sisältövaatimusten ja hankinnan kokonaiskustannusten seurannan osalta tulee ymmärtää osana koko hankintaprosessia. Lautakunta vastaa hallintosäännön mukaan mm. toimialansa palvelujen järjestämisestä.

Yhteenvedona tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen lausunto on ristiriidassa tilintarkastajan havaintojen kanssa hankintalain tulkintojen osalta. Viranhaltijavalmistelun näkemys on, että vastuuvapautta ei tule nyt myöntää tilintarkastuskertomuksen muistutuksessa esitetyille tilivelvollisille ennen kuin on varmistuttu siitä, etteivät hankintamenettelyssä havaitut puutteet aiheuta kaupungille kustannuksia.

Tarkastuslautakunta kuulee asiassa tilintarkastajaa. Tilintarkastajan 22.5.2023 kaupunginhallitukselle antama tilintarkastuspöytäkirja on lisäksi tämän asian liitteenä 6.

Lisäys perustelutekstiin 12.6.2023: Toimivallasta julkisissa hankinnoissa määrätään kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön luvussa 5. Hallintosäännön 48 §:n mukaan toimielin päättää erillishankinnoista, joiden kokonaisarvo on yli 500 000 euroa. Alle 500 000 euron erillishankinnasta päättää kaupunginjohtaja, toimialajohtaja tai määräämänsä. Hallintosäännön nojalla sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja on 27.4.2021 viranhaltijapäätöksellä delegoinut mm. terveydenhuollon erillishankintojen päätösvallan alle 500 000 euron hankinnoissa sosiaali- ja terveysjohtajalle. Tilintarkastajan muistutuksen kohteena olevan hankinnan osalta vt. sosiaali- ja terveysjohtaja on ylittänyt hallintosäännössä määrätyn toimivaltansa.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman vuoden 2022 tilinpäätöksen (liite 1) sekä tilintarkastajan laatiman vuoteen 2022 kohdistuvan tilintarkastuskertomuksen (liite 2).

Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi myös vt. sosiaali- ja terveysjohtajan ja hyvinvointilautakunnan antamat tilintarkastuskertomuksen muistutukseen liittyvät selitykset (liitteet 3 ja 4) sekä asiasta kaupunginhallituksen antaman lausunnon (liite 5).

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle,

- että valtuusto hyväksyy vuoden 2022 tilinpäätöksen, ja että
- valtuusto myöntää vastuuvapauden toimielinien jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.–31.12.2022 lukuun ottamatta vt. sosiaali- ja terveysjohtajaa sekä hyvinvointilautakuntaa.

Vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Merkitään pöytäkirjaan, että vastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Tapio Raappana osallistuu kaupunginvaltuuston kokoukseen ja antaa valtuustolle selvityksen tilintarkastuskertomuksesta.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että:

- varajäsen Tuomas Koskiniemi poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallintolaki § 28.1 kohta 1) kello 16.17 - 17.18.
- kuultavaksi kutsutut päävastuullinen tilintarkastaja Tapio Raappana ja tilintarkastaja Miia Löytölä osallistuivat kokoukseen etäyhteyden välityksellä tämän asian käsittelyn ajaksi kello 16.18 - 17.17.
- varapuheenjohtaja Markus Lohi liittyi kokoukseen etäyhteyden välityksellä tämän asian käsittelyn aikana kello 16:21 ja poistui kello 16.51. Lohi liittyi kokoukseen etäyhteydellä uudestaan kello 16.59.

Tarkastuslautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta piti tauon tämän asian käsittelyn jälkeen kello 17.18 - 17.30.

Esteellisyys

Tuomas Koskiniemi

Kaupunginvaltuusto, 19.06.2023, § 69

Valmistelijat / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Rovaniemen kaupungin tilinpäätös 2022 allekirjoituksilla
- 2 Tilintarkastuskertomus 2022 Rovaniemen kaupunki
- 3 Selitys tarkastuslautakunnalle, vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtaja
- 4 Selitys tarkastuslautakunnalle, hyvinvointilautakunta
- 5 Pöytäkirjan ote-Kaupunginhallitus - 07.06.2023, klo 08:00
- 6 Viranhaltijapäätös 18.1.2022 § 6 Julkinen
- 7 Vips_Palvelualuepäällikkö_Terveystoimintajohdonhuolto_29.10.2021_§_132 Julkinen
- 8 Vips_Palvelualuepäällikkö_Terveystoimintajohdonhuolto_19.04.2021_§_69 Julkinen

Ehdotus

Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen allekirjoittaman vuoden 2022 tilinpäätöksen (liite 1) sekä tilintarkastajan laatiman vuoteen 2022 kohdistuvan tilintarkastuskertomuksen (liite 2).

Tarkastuslautakunta saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi myös vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtajan ja hyvinvointilautakunnan antamat tilintarkastuskertomuksen muistutukseen liittyvät selitykset (liitteet 3 ja 4) sekä asiasta kaupunginhallituksen antaman lausunnon (liite 5).

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle,

- että valtuusto hyväksyy vuoden 2022 tilinpäätöksen, ja että

- valtuusto myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022 lukuun ottamatta vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtajaa sekä hyvinvointilautakuntaa.

Vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Päätös

Päivi Alanne-Kunnari, Kimmo Niukkanen, Ella Keski-Panula, Elina Korteniemi, Tuomas Koskiniemi, Minna Muukkonen, Jonna Parviainen ja Tanja Sotaniemi poistuivat kokouksesta esteellisenä (HallintoL 28.1 §, kohta 1, hyvinvointilautakunnan jäsen) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi ja varavaltuutetut Seija Karvo, Antti Väänänen, Tarja Suopajarvi, Anitta Ylitörmänen ja Jarmo Huhtala saapuivat kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Tilintarkastaja Tapio Raappana esitteli asiaa kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuusto piti kokousta kello 18.11 - 18.30. Puheenjohtaja piti tauon jälkeen nimenhuudon. Tauon aikana Mari Jolanki oli poistunut kokouksesta ja Rauno Rantaniemi oli saapunut kokoukseen, muut valtuutetut olivat edelleen paikalla.

Nuorisovaltuuston edustaja Miikka Pihlaja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana kello 19.08.

Ryhmäpuheenvuoron käyttivät

- Sanna Luoma (KOK)
- Markus Lohi (Kesk.)
- Terhi Heikkilä (SD)
- Timo Tolonen (PS)
- Tiina Outila (Vas.)
- Sanna Konola (Vihreät)

Timo Tolonen teki muutosesityksen päätösehdotukseen, että hyvinvointilautakunnalle myönnetään vastuuvapaus.

Tiina Outila teki ryhmäpuheenvuorossa seuraavan toimenpidealoitteen Sanna Luoman, Riku Tapion, Eemeli Kajulan ja Kalervo Björkbackan kannattamana: "Valtuusto edellyttää selvitystä millä toimin kaupungin laskutuskäytännöt asianmukaistetaan sekä raporttia sisäisen valvonnan puutteista ja toimenpide ehdotuksista sisäisen valvonnan toteuttamiseksi."

Valtuusto piti kokousta kello 19.57 - 20.14. Puheenjohtaja piti tauon jälkeen nimenhuudon ja totesi, että kaikki valtuutetut olivat edelleen paikalla.

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti hyväksyä vuoden 2022 tilinpäätöksen.

Puheenjohtaja totesi, että Tolosen esitys vastuuvapauden liittyen raukesi kannattamattomana.

Kaupunginvaltuusto päätti tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.–31.12.2022 lukuun ottamatta vt. sosiaali- ja terveystoimintajohtajaa sekä hyvinvointilautakuntaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti Outilan toimenpideoitteen ja päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Markus Lohi poistui kokouksesta ja Seija Karvo saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn jälkeen kello 20.25.

Esteellisyys

Jonna Parviainen, Tuomas Koskiniemi, Ella Keski-Panula, Elina Korteniemi, Päivi Alanne-Kunnari, Kimmo Niukkanen, Tanja Sotaniemi

Kaupunginhallitus, 15.01.2024, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna Haurinen, johtava kaupunginlakimies, hanna.haurinen@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Viranhaltijapäätös 18.1.2022 § 6 Julkinen
- 2 Vips_Palvelualuepäällikkö_Terveystoiminta_29.10.2021_§_132 Julkinen
- 3 Vips_Palvelualuepäällikkö_Terveystoiminta_19.04.2021_§_69 Julkinen
- 4 Vips_Palvelualuepäällikkö_Terveystoiminta 19.04.2021 § 69
- 5 Vips_Palvelualuepäällikkö_Terveystoiminta 29.10.2021 § 132
- 6 Vips Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja 18.01.2022 § 6
- 7 Selitys_tarkastuslautakunnalle_vt._sosiaali_ ja_ terveystoimintajohtaja (4).pdf
- 8 MAO_102_21 24.3.2021 _ EDILEX.pdf
- 9 Pöytäkirjan ote-Hyvinvointilautakunta - 30.05.2023, klo 15:00
- 10 Selitys tarkastuslautakunnalle, hyvinvointilautakunta
- 11 Selvityspyyntö kaupungin koronajäljitykseen Exsarcio (1).pdf
- 12 Pöytäkirjan ote-Kaupunginhallitus - 07.06.2023, klo 08:00
- 13 vt johtaja Täydennetty vastaus koronajäljityksestä.pdf
- 14 Pöytäkirjan ote-Tarkastuslautakunta - 12.06.2023, klo 16:00

Tilintarkastaja on 2022 vuoden tilintarkastuksessa kiinnittänyt huomiota Rovaniemen kaupungin Exsarcio Oy:lle maksamiin laskuihin. Yhtiö on laskuttanut Rovaniemen kaupunkia selitteillä koronajäljitys, koronapäivystys ja koronapotilaskuljetus. Yhteensä arvonlisäverollinen summa yhtiölle aikavälillä 18.5.2021–28.2.2022 on ollut 2.111.982,19 euroa (alv 0 % 1.703.211,44). Laskut on tiliöity kaupungin tuloslaskelmalla palveluostojen ryhmään pääasiassa tilille 4430 Sosiaali- ja terveystoimintapalvelut (koronajäljitys ja -päivystys) sekä 4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut (koronapotilaskuljetus).

Tilintarkastajan näkemys

Tilintarkastaja on hankintasopimuksen perusteella katsonut, että hankinnassa on ollut kyse työvoiman vuokrauksesta koronajäljitykseen, jolloin kynnysarvo hankinnalle on 60 000 euroa. Hankinta on siten ylittänyt hankintalain EU-raja-arvot moninkertaisesti.

Tilintarkastaja on kiinnittänyt huomiota myös hankintamenettelyn puutteelliseen dokumentaatioon ja siihen, etteivät hankintapäätökset ole toimivaltaisen tahon tekemiä ja niiden perustelut ovat puutteellisia. Tilintarkastajan mukaan myös hankinnan laskutus on ollut puutteellista ja epäselvää samoin laskujen seuranta ja hyväksyntä.

Tilintarkastaja on esittänyt, ettei vastuuvapautta myönnettäisi kaupungin sosiaali- ja terveysjohtajalle ja hyvinvointilautakunnalle.

Tilintarkastajan mukaan toimivalta päättää vastuuvapausasiaan liittyvistä jatkotoimista eli käytännössä vahingonkorvauskanteen tai tutkintapyyntöön tekemisestä on kaupunginhallituksella.

Viranhaltijoiden ja lautakunnan näkemys

Kaupungin Sosiaali- ja terveysjohtaja ja hyvinvointilautakunta ovat antaneet selvityksen asiaan. Lisäksi korona jäljitystä käytännössä hoitanut palvelualuepäällikkö on antanut oman selvityksen. Näissä selvityksissä on vedottu koronasta johtuviin poikkeuksellisiin oloihin sekä resurssien riittämättömyyteen. Selvityksissä on katsottu kyseessä olleen palveluhankinta, jossa pienhankintaraja on 400 000 euroa ja suora hankintaraja 100 000 euroa ja joka on voitu poikkeusoloissa tehdä suora hankinta. Viranhaltijoiden selvityksissä myönnetään hallintomenettelyn, hankinnan ja laskutuksen dokumentoinnin puutteellisuus, mutta sekä niissä, että myös lautakunnan selvityksessä katsotaan, että palvelun suorahankinta on voimassa olleesta koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen mahdollinen.

Palvelualuepäällikön selvityksestä ilmenee, että poikkeuksellisen ja alati muuttuvan tilantateen ja kiireen vuoksi jäljityksestä sovittiin yhtiön kanssa pitkälle suullisesti ja yhtiö järjesti jäljityksen sovitusti.

Asiassa on pyydetty myös selvitystä Exsarcio Oy:ltä. Yhtiö ei kuitenkaan ole toimittanut pyydettyjä laskujen liitteitä tai dokumentaatiota laskutuksen perusteesta. Kaupunki on lisäksi tehnyt hankinnasta sisäisen tarkastuksen.

Kaupunginvaltuusto päätti tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022 lukuun ottamatta vt. sosiaali- ja terveysjohtajaa sekä hyvinvointilautakuntaa.

Asian tarkempi selvittely

Hankinta

Terveyspalvelujen vs. palvelualuepäällikkö teki ensimmäisen hankintapäätöksen koronaepidemian aikaisesta henkilöstön vuokrauksesta jäljitystyöhön 19.4.2021. Hankinta tehtiin pienhankintana. Perusturvalautakunta sai tiedon viranhaltijan päätöksestä, mutta ei käyttänyt otto-oikeutta päätökseen. Esitettyjen selvitysten

perusteella kustannusten on ilmeisesti arvioitu jäävän 100 000 euroon, mutta esiin on tuotu covid-pandemiasta johtuva poikkeuksellinen tilanne, joka teki hankinnan kokonaisarvon arvioinnista vaikean ennakoida.

Asiakirjoista ei käy ilmi kuinka monelle toimittajalle tarjouspyyntö lähetettiin. Viranhaltijoiden lausumista ilmenee, että tarjoukset pyydettiin kolmelta toimittajalta. Päätöstekstin mukaan tarjoukset saatiin kahdelta toimittajalta. Päätöksestä ilmenee se, että kilpailutus tehtiin sähköpostilla, kyse oli pienhankinnasta ja valintaperusteena oli halvin hinta. Päätöksestä puuttuivat vertailutiedot, joka ei mahdollista tarjousten vertailua tai arviointia siitä toteutuiko hankinta hankintaohjeiden mukaisesti. Hankinnan asiakortilta löytyi vain valitun toimittajan antama tarjous, koska toinen tarjous oli jäänyt lisäämättä asiakortille. Valittu yritys on paikallinen ja sen kanssa on tehty yhteistyötä myös aiemmin.

Palvelualuepäällikkö teki jatkohankintapäätöksen suoraan hankintana 29.10.2022. Hankinta oli määräaikainen 31.1.2022 saakka. Tämän hankinnan lopulla 18.1.2022 vt sosiaali- ja terveysjohtaja teki päätöksen hankinnan jatkumisesta vielä 30.6.2022 saakka. Päätös vietiin lautakuntaan, joka ei käyttänyt otto-oikeutta.

Hankintojen kokonaisarvo on kahdella ensimmäisellä sopimuskaudella 19.4.2021-18.1.2022, ollut yhteensä 400 000€. Viimeisen päätöksen jälkeen palveluja on puolestaan hankittu 1,5 milj. eurolla.

Palveluhankinta vai henkilöstön vuokraus

Jatkotoimenpiteitä harkittaessa selvitettäväksi on tullut muun muassa se, onko hankinnassa ollut kyse henkilöstövuokrauksesta vai palvelun hankinnasta. Tällä seikalla voi olla merkitystä julkisen hankinnan kynnysarvon arvioinnissa.

Tilintarkastaja sekä sisäinen tarkastaja on katsonut, että kyse on ollut työvoiman vuokraamisesta koronajäljitykseen ja perustanut arvionsa asiassa löydettyihin dokumentteihin, erityisesti hankintasopimukseen.

Vt. sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö sekä lautakunta katsovat kyseessä olleen palveluhankinta.

Työvoiman vuokrauksella tarkoitetaan järjestelyä, jossa työnantaja siirtää työntekijänsä vastiketta vastaan toisen työnantajan käyttöön työskentelemään tämän johdon ja valvonnan alaisena. Työvoimanvuokrauksen määritelmän mukaan vuokratyössä

- Työsuhde on vuokrausyrityksen ja työntekijän välillä.
- Tilaaja käyttää työnjohto-oikeutta ja johtaa ja valvoo työn tekemistä.
- Työn tekemisen ja sen järjestelyiden välittömät velvollisuudet koskevat tilaajayritystä.
- Vuokralleantaja huolehtii palkanmaksusta työntekijälle sotumaksuineen, vuosiloman antamisesta ym.
- Tilaajayritystä sitovaa työehtosopimusta on noudatettava, jollei vuokralleantajaa sido jo jokin työehtosopimus.

Hankinnasta löydettävissä oleva kirjallinen dokumentaatio puutteellista ja sekavaa. Kaikissa hankintapäätöksissä käytetään hankinnasta otsikossa sanaa "henkilöstön vuokraus". Päätöksien perustelutekstissä todetaan, että jäljitystyö tehdään ostopalveluna tilaajan ohjeiden mukaisesti, tilaajan tiloissa ja laitteilla.

Exsarcio Oy:n ja kaupungin sopimus on otsikoitu "Sopimus koronajäljityksen ostosta". Sopimuksen kohde määritellään henkilötyövoiman ostona suoraan hankintana ja tilaajan ja toimittajan ja työnjohdon vastuut määritellään siten, että ne vastaisivat henkilövuokrauksen määritelmään. Näin ollen asiassa saatu kirjallinen dokumentaatio tukee näkemystä siitä, että kyseessä on henkilöstönvuokraus. Viranhaltijoiden ja lautakunnan selvitysten sekä Exsarcio Oy:n lausuman perusteella kirjallinen dokumentaatio ei ole kuitenkaan täysin vastannut tosiasiallista tilannetta ja se on ollut osin harhaanjohtava ja puutteellinen.

Koska kysymys on saadun selvityksen perusteella epäselvä, on asiasta pyydetty vielä tarkennusta vt. sosiaali- ja terveystoimialalta. Hän on vahvistanut, että korona jäljitystyä tehtiin kaupungin tiloissa, laitteilla ja järjestelmissä. Käytännössä jäljittäjät tekivät tiivistä yhteistyötä kaupungin tartuntataudeista vastaavien hoitajien ja lääkärin kanssa. Lisäksi toimintaa ja palvelutarvetta valvoivat ja seurasivat palveluesimies yhdessä palvelualuepäällikön kanssa. Jäljityksen hankinta ja resurssointi oli täysin kaupungin ohjauksessa yhtiön huolehtiessa rekrytoinnin, työvuorojen suunnittelun sekä muut siihen liittyvät työnjohdolliset tehtävät.

Tämä lisäselvitys huomioon ottaen hankinta ei täytä kaikkia henkilöstönvuokrauksen tunnusmerkkejä ja asiassa jää edelleen epäselväksi se, kumpi hankinta on ollut kyseessä.

Suorahankinnan perusteista

Hankinnan lainvastaisuutta selvitettyä on merkitystä myös sillä, onko asiassa ollut perusteet suorahankinnalle.

Pääsääntönä hankintalaissa on kaikkien julkisten hankintojen kilpailuttaminen. Suorahankinta on poikkeus tästä pääsäännöstä. Suorahankinnassa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta valitsee yhden tai usean toimittajan, joiden kanssa neuvottelee sopimuksen ehdoista. Hankintayksikkö tekee siis hankinnan järjestämättä tarjouskilpailua.

Syy suorahankinnan käyttämiseen on todettava ennalta, ja se on perusteltava hankintapäätöksessä tai siihen liittyvässä muussa asiakirjassa.

Nyt kyseessä olevat hankinnat ovat riidattomasti olleet suorahankintoja. Suorahankinnan perusteet on yksilöity hankintalaissa. Yksi perusteista, jolloin suorahankinta voidaan tehdä, on hankintayksiköstä riippumaton, ennalta arvaamaton ja sellainen äärimmäinen kiire, että hankintaa ei ehditä kilpailuttamaan hankintalaissa säädettyjen määräaikaisten puitteissa. Suorahankinnan tekeminen tulee äärimmäisessä kiiretilanteessa olla välttämätöntä, ja kiire ei saa johtua hankintayksikön omasta toiminnasta.

Sekä viranhaltijat, että lautakunta ovat omissa selvityksissään korostaneet pandemiatilanteen ratkaisevaa merkitystä. Vaikka tilintarkastaja ei ole ottanut

koronasta johtuvaa poikkeustilannetta millään tavalla omassa arviossaan huomioon, lienee riidatonta, että hankintoja ei tehty normaalioloissa ja pandemialla on ollut tosiassa vaikutusta hankintaan ja sen kiireellisyyteen.

Koska hankintayksikön kiireellisyysperuste liittyi nyt nimenomaan covid-pandemiaan, on asiassa syytä tulkita Euroopan komission 1.4.2020 julkaiseman tiedonannon mukaisia ohjeita suoraanhankintaperusteiden tulkinnasta ja täyttymisestä.

Markkinaoikeus on ratkaisussaan MAO:102/21, joka on koskenut Covid-19-analyyysien 9,7 milj.€:n suuruista suoraanhankintaa ja jonka perusteena on nimenomaan käytetty covid-pandemiaa, keskittynyt kyseisen tiedonannon logiikkaa noudattaen ratkaisussaan erityisesti kolmeen teemaan:

- Ennalta arvaamaton ja hankintayksiköstä riippumaton syy ja sen vaikutukset suoraanhankinnan tekemiseen
- Säädettyjen määräaikojen noudattaminen, hankinnan tekemisen välttämättömyys ja suoraanhankinnan käyttäminen vain vajeen kattamiseksi
- Neuvottelemine vain valitun tarjoajan kanssa

Markkinaoikeus on edellä mainitussa ratkaisussaan todennut yhtenä perusteena ennalta-arvaamattomuuden osalta, että vaikka epidemia oli ollut käynnissä jo jonkin aikaa suoraanhankintapäätöksen tekemisen aikaan, ei hankintayksikkö ollut voinut varautua siihen, millä tavalla sosiaali- ja terveysministeriön tekemät linjaukset testauskapasiteetin suhteeseen muuttuisivat. Tämän vuoksi edellytykset ennalta-arvaamattomuudesta ja hankintayksiköstä riippumattomasta syystä toteutuivat.

Ennalta arvaamattomuuden osalta täytyy siis huomioida pandemian luonne päätöksenteon hetkellä sekä se, että edellä mainitun tavoin valtion tekemät linjaukset saattoivat muuttua pandemiatilanteen vaihdellessa olennaisestikin, eikä hankintayksiköillä ollut mahdollisuutta reagoida niihin ennakoita.

Edellä mainitussa ratkaisussaan markkinaoikeus totesi määräaikojen noudattamisesta puolestaan sen, että vaikka katsottaisiin hankinnan olleen mahdollista toteuttaa nopeutettuna menettelyinä, on otettava huomioon hankinnan valmisteluun ja tarjousten käsittelyyn sekä hankintapäätöksen valmisteluun kuluva aika. Näin ollen markkinaoikeus katsoi, ettei hankintayksiköllä ollut realistista mahdollisuutta toteuttaa hankintaa edes nopeutetuissa menettelyissä siten, että hankkiminen olisi voitu varmuudella aloittaa tavoiteajassa. Lisäksi suoraanhankintaa ei markkinaoikeuden mukaan ollut tehty pidemmäksi aikaa kuin oli välttämätöntä, eli siltäkin osin menettely oli hyväksyttävä.

Viimeinen komission covid-tiedoksiannosta esiin nostettu teema, eli neuvottelemine vain valitun tarjoajan kanssa ei markkinaoikeuden mukaan antanut aihetta arvioida suoraanhankintaa toisin. Vaikka hankintayksikkö olisikin ehtinyt neuvottelemaan muidenkin tarjoajien kanssa, olisi neuvottelujen järjestäminen ja tarjoajien tasapuolisen kohtelun varmistaminen saattanut viedä niin paljon aikaa, ettei hankinnan toteuttaminen vaaditulla aikataululla olisi onnistunut.

Vaikka edellä mainitussa tapauksessa markkinaoikeus ei katsonut hankintayksikön menetelleen hankintalain vastaisesti, jokaisen asian arviointi on tapauskohtaista. Rovaniemen kaupungin hankintalakimies on arvioinut nyt kyseessä olevaa hankintaa. Hän kiinnittänyt arvioinnissaan huomiota varsinkin poikkeuksellisiin olosuhteisiin eli

covid-pandemiaan ja sen kehittymiseen, joka aiheutti hankintayksiköstä riippumattoman ja ennalta arvaamattoman äärimmäisen kiireen sekä sopimuskauden keston, joka on ollut vain alle puoli vuotta. Hankintalakimiehen arvion mukaan hankintalain suoramarkkinaperusteet ovat täyttyneet päätöksentekohetkellä.

Toimivallan ylitys

Toimivalta hankinnoista on sosiaali- ja terveystalouksissa delegoitu siten, että palvelualuepäällikkö pystyi päättämään hankinnoista 100 000 euroon asti ja toimialajohtaja 500 000 euroon asti. Ottaen huomioon, että toista hankintapäätöstä tehtäessä 29.10.2021 hankinnan arvo on ollut noin 130 000 euroa ja kolmatta päätöstä tehtäessä 18.1.2022 noin 550 000 euroa, on toimivalta ylitetty.

Ylityksen vakavuutta arvioitaessa huomioon on otettava pandemian luonne. Ennakointi on tuolloin ollut hyvin haasteellista ja tästä johtuen, hankittavien palvelujen tarkan määrän arvioiminen etukäteen on ollut käytännössä mahdotonta.

Lisäksi laskujen tarkastajan ja hyväksyjän vaihtumisen seurauksena laskutuksen seuranta ja valvonta eivät toteutuneet tarkoituksenmukaisella tavalla.

Mitä/ miten on sovittu?

Viranhaltijoiden selvityksistä ilmenee, että sopimusten dokumentointi on ollut hankinnassa virheellistä ja erittäin puutteellista. Selvityksissä on tullut ilmi, että palvelun sisällöstä, määrästä ja laskutusperusteista on sovittu palveluntuottajan kanssa suullisesti. Sopimuksen osapuolet ovat sitoutuneet noudattamaan suullisesti yhdessä sovittuja asioita, vuoropuhelua jäljitystyön toteuttamiseksi on käyty säännöllisesti ja hyvässä yhteisymmärryksessä.

Palvelualuepäällikkö on kertonut olleensa tietoinen koko prosessin ajan palveluntuottajan kanssa tehdyistä suullisista sopimuksista. Lisäksi palvelualuepäällikön mukaan missään vaiheessa sopimuskautta palvelun tilaajan viranhaltijoilla ei ole herännyt epäluottamusta tai epäilyä palveluntuottajan toimia kohtaan.

Laskutuksen seuranta

Sopimuksissa on sovittu, että laskutus suoritetaan kaupungin ilmoittamien laskutustietojen mukaisesti kuukausittain jälkikäteen. Näitä laskutustietoja ei enää ole saatavilla.

Palvelualuepäällikön selvityksessä on kerrottu laskutusprosessista. Sen mukaan Exsarcio Oy toimittamat laskut on tiliöity terveydenhuollon palvelualueella avovastaanoton kustannuspaikalle käyttäen koronakulujen projektikoodia. Tällä tiliöintitavalla jäljitystyön kustannukset on saatu koostettua myöhemmin anottaviksi valtion koronakorvauksina kunnille. Laskut ovat saapuneet Rondo-järjestelmään ja toimistosihteerit ovat ne tiliöineet.

Tehtyjen työtuntien määrää valvottiin kaupungin tartuntatautihoitajien ja palveluesihenkilön päivittäiskirjanpidon kautta. Tietoja kerättiin manuaalisesti

paperille ja vihkoon sekä yhteiseen drive -kansioon Kaupungin tartuntatautihoitajat ja avovastaanoton vastuuhenkilöt olivat toiminnan organisoinnissa mukana. Nämä tiedot olivat käytettävissä laskun tarkastuksen ja hyväksynnän yhteydessä. Tarkastuksen aikana tietoja ei ollut enää käytettävissä.

Jäljitystyön kustannukset ja positiivisten tartuntojen sekä altistuneiden määrät korreloivat keskenään. Tartuntojen ja altistuneiden määrässä tapahtuu joulukuussa selkeä kasvu, joka näkyy myös kustannuksissa. Jäljitystyö päättyi helmikuussa.

Laskuja hyväksyi seitsemän eri henkilöä. Tuohon ajanjaksoon sisältyi poissaoloja ja henkilöstön vaihtumisia, minkä vuoksi laskujen hyväksyjät vaihtuivat. Laskujen hyväksyjän vaihtumisen seurauksena laskutuksen seuranta ja valvonta eivät toteutuneet tarkoituksenmukaisella tavalla.

Asiassa saadun selvityksen perusteella koronajäljityksen hankinnassa ei voitu varmistua siitä mihin laskutus perustui. Rondosta löytyneiden laskujen liitteenä ei ole ollut dokumenttia tilauksesta eikä henkilöstön ylläpitämää manuaalista tilastointia ole ollut käytettävissä. Jäljitystyötä ei myöskään ole tilastoitu jäljittäjien käytössä olleeseen Lifecare -järjestelmään.

Vahinko

Laskutus on sovittu suoritettavaksi tilaajan ilmoittamien laskutustietojen mukaisesti kuukausittain jälkikäteen. Näitä laskutustietoja ei enää ole löydettävissä. Kuten edellä on todettu, asian kirjallinen dokumentointi on puutteellista ja harhaanjohtavaa. Selvityksistä ilmenee, että kaupunki on suullisesti sopinyt yhtiön kanssa sen suorittamista toimenpiteistä. Näitä suullisesti sovittuja toimenpiteitä ei ole päivitetty yhtiön kanssa tehtyyn kirjalliseen sopimukseen. Annetuista selvityksistä ilmenee kuitenkin, että yhtiö on tehnyt siltä pyydetty toimenpiteet sovitusti ja laskutus on perustunut tehtyihin toimenpiteisiin. Lisäksi positiivisten tartuntojen sekä altistuneiden määrät tukevat selvityksessä esitetty jäljitystyön määrän ja kustannusten kanssa.

Exsarcio Oy on toimittanut kaupungille listauksen siitä keitä on ollut töissä päivittäin ajalla 1.1. -25.2.2022. Yhtiön edustaja on ilmoittanut, että yksittäisten työntekijöiden päiväkohtaisia tunteja ei ole saatavilla. Hän on kertonut kuitenkin, että työntekijöiden tuntimäärät ovat vaihdelleet 5-16 tuntia/ päivä.

Viranhaltijoiden selvityksistä ilmenee, että Exsarcio Oy sopimuskauden aikana on myönnetty potilastietojärjestelmään käyttäjätunnukset jäljitystyöhön 90 työntekijälle, mikä kuvaa henkilöstötarpeen poikkeuksellisen suurta tarvetta.

Exsarcio Oy:ltä on vielä pyydetty lisäselvitystä laskutuksen perusteista, mutta muuta selvitystä ei ole toimitettu.

Exsarcio Oy:n tilinpäätöstiedot on nähtävillä Suomen Asiakastieto Oy:n maksullisessa palvelussa vuodesta 2015 alkaen. Yhtiön raportista on nähtävillä, että vuosina 2015-2020 yrityksen liikevaihto on vaihdellut 24 000 - 130 000 euron välillä, tilikausien voitto on ollut - 15 000 - 8 000 euroa ja henkilöstökulut ovat vaihdelleet 4 000 eurosta 23 000 euroon. Vuosina 2021 ja 2022 yrityksen liikevaihto, henkilöstökulut ja tilikauden voitto ovat kasvaneet selkeästi koronajäljityksen vuoksi. Vuonna 2021 liikevaihto on ollut 259

000 euroa, henkilöstökulut 150 000 euroa ja tilikauden voitto 199 000 euroa. Vuonna 2022 liikevaihto on ollut 1 386 000 euroa, henkilöstökulut 875 000 euroa ja tilikauden voitto 86 000 euroa. Myös liiketoiminnan muut kulut sekä ulkopuolisten palvelujen hankinnat ovat kasvaneet vuosina 2021 ja 2022.

Toimitettujen selvitysten perusteella palveluntuottaja on valittu halvimman hinnan perusteella. Asiassa ei ole tullut ilmi, että kaupunki olisi saanut muualta kyseisen palvelun halvemmalla. Esille ei myöskään ole saadun selvityksen perusteella tullut esille, että yhtiö olisi laskuttanut työstä, jota se ei ole tehnyt. Huomiota tulee kuitenkin kiinnittää siihen, että dokumentaatio asiasta on hyvin puutteellista.

Kaupunki on maksanut Exsarcio Oy:lle aikavälillä 18.5.2021–28.2.2022 yhteensä 2.111.982,19 euroa (alv 0 % 1.703.211,44). Valtio on korvannut kaupungille koronasta aiheutuneet kulut.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (myöhemmin KKV) voi esittää lainvastaisen suorahankinnan johdosta hankintayksikölle seuraamuksia markkinaoikeudessa. KKV:n on tehtävä esitys markkinaoikeudelle kuuden kuukauden kuluessa hankintasopimuksen tai sopimusmuutoksen tekemisestä. Ottaen huomioon, että hankintasopimusta on viimeisen kerran päivitetty 17.2.2022, on mainittu kuuden kuukauden määräaika umpeutunut eikä KVV tehdä esitystä seurausmaksusta markkinaoikeudelle.

Lautakunnan vastuu

Luottamushenkilöt hoitavat tehtäviään lain nojalla ja heidän on noudatettava lakia kaikessa toiminnassaan. Luottamushenkilöt myöskin toimivat tehtävässään virkavastuulla. Kunnan virkavastuulla toimivia luottamushenkilöitä ovat muun muassa valtuutetut, hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtajistot sekä lautakuntien ja johtokuntien jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtajistot.

Virkavastuun perusteena on se, että lakia ei ole noudatettu tai muita velvollisuuksia on rikottu. Virkavastuu voi syntyä siitä, että viranhaltija tai luottamushenkilö toimivat tehtävässään lain tai virkavelvollisuuksien vastaisesti taikka laiminlyövät tehtäviään.

Lautakunnan tehtävistä on säädetty kaupungin hallintosäännössä. Hallintosäännön mukaan lautakunta muun muassa vastaa toimialansa palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä, valitsee palvelujen tuottajat sekä tuotantotavat, hyväksyy toimialaansa liittyvät sopimukset, valvoo niiden noudattamista ja määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan, vastaa toimialansa viranomaistoiminnasta sekä palveluohjauksesta. Lisäksi lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Hallintosäännössä on näiden yleisten vastuiden lisäksi säädetty, että perusturva / hyvinvointilautakunta vastaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyspalvelujen järjestämisestä. Lautakunnan alaisuudessa toimii sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimiala. Lautakunta johtaa ja kehittää perusturvapalveluiden tuottamista kaupunkistrategiassa ja toteuttamisohjelmissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Lautakunta vastaa muun muassa erikoissairaanhoidon palveluista sekä muista terveydenhuollon palveluista, jotka on erikseen päätetty tai laissa säädetty kunnan järjestämisvastuulle.

Vt sosiaali- ja terveysjohtajan ja lautakunnan selvityksistä ilmenee, että kaikki otto-oikeuden alaiset päätökset ovat automaattisesti menneet lautakunnan käsiteltäviksi. Lisäksi pandemiaan liittyviä toimenpiteitä ja ajankohtaista tilannetta käytiin läpi hyvinvointilautakunnan kokouksissa ajankohtaisissa asioissa säännöllisesti koko pandemian ajan.

Lautakunta on selvityksessään todennut, että sillä on viranhaltijapäätösten osalta otto-oikeus, mutta koska päätöksiä ei käsitelty päätösasioina, ei lautakunta ollut voinut valvoa hankintaa.

Kuntalaissa säädetty otto-oikeus on keskeinen hallinnon oikeusperiaatteiden toteutumista edistävä hallinnon ohjauksen ja valvonnan väline. Se taho, jolla on otto-oikeus alaisuudessa toimivien päätöksiin on seurattava alemman toimielimen ja alaistensa viranhaltijoiden päätöksentekoa ja tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin otto-oikeuden käyttämiseksi. Hallintosäännön mukaan lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä. Rovaniemen kaupungissa ilmoitus tehdään sähköisen asiahallintajärjestelmän kautta siten, että tehdyt päätökset viedään otto-oikeuden omaavan toimielimen kokouksen asialistalle.

Lautakunta voi hallintosäännön mukaan ottaa asian käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä. Päätös otto-oikeuden käyttämisestä on kirjattava.

Nyt kyseessä olevat hankintapäätökset ovat otto-oikeuden alaisia päätöksiä. Asiassa saadun selvityksen perusteella ne ovat olleet lautakunnassa käsittelyssä. Lautakunta ei ole käyttänyt niihin otto-oikeutta. Otto-oikeuden näkökulmasta asiassa ei voida katsoa olevan merkitystä sillä, että päätöksiä ei ole tuotu päätösasioina lautakunnalle, sillä lautakunnalla on ollut otto-oikeus päätöksiin ja tosiasiallinen mahdollisuus käyttää oikeutta. Tämä mahdollisuus on lisäksi ollut normaalia parempi, sillä lautakunnan omankin selvityksen perusteella lautakuntaa on tiedotettu poikkeuksellisen hyvin pandemia tilanteesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä.

Valtuustossa käydystä keskustelusta, jonka vt sosiaali- ja terveysjohtaja on vahvistanut on ilmennyt, että vt. sosiaali- ja terveysjohtaja on esittänyt, että kaupunki olisi osallistunut Hanselin hankintarenkaaseen koskien lääkäri- ja hoitajavuokrausta, mutta lautakunta ei ollut tähän suostunut. Asian selvittelyssä on ilmennyt, että hyvinvointilautakunnalle on päätöksessä 27.10.2021 § 38 esitetty liittymistä Hansel yhteishankintaan koskien Sote-alan henkilöstövuokraus vuosille 2021 - 2025. Yhteishankintaan liittyminen olisi esittelytekstin mukaan antanut mahdollisuuden hankkia mm. yleislääkäreiden, erikoislääkäreiden, sairaanhoitajien, terveydenhoitajien, hammaslääkäreiden, erikoishammaslääkäreiden, suuhygienistien, fysioterapeuttien sekä perus- ja lähihoitajien henkilöstövuokrausta. Liittyminen ei olisi velvoita hyvinvointipalveluita hankkimaan automaattisesti mitään, mutta tarpeen realisoituessa hankinta olisi mahdollista tehdä puitesopimuksen kautta

nopeammin ja pienemmin kustannuksin kuin pelkästään omana hankintana. Esittelytekstin mukaan hankinnan arvo olisi ylittänyt ottaen huomioon esitetty

hankinta-aika 500 000 euroa. Lautakunta on päättänyt olla liittymättä hankintaan. Tämä päätös on myös voinut myötävaikuttaa nyt kyseessä olevaan koronajäljityksen hankintaan tai ainakin niihin määriin, mitä jäljitystä jouduttiin yhtiöltä tilaamaan.

Jatkotoimet

Koska valtuusto ei ole myöntänyt vastuuvapautta vt. sosiaali- ja terveystoimialalle sekä hyvinvointilautakunnalle asiassa tulee harkita mihin toimenpiteisiin ryhdytään. Lähinnä kysymykseen tulee korvausvaatimuksen esittäminen tai rikossyytteen nostaminen.

Valtuuston päätöksen jälkeen sekä kaupungin lakipalvelut että sisäinen tarkastus ovat vielä selvittäneet asiaa. Asiassa on pyydetty lisäselvityksiä sekä viranhaltijoilta että yhtiöltä. Yhtiöltä saadut vastaukset ovat olleet edelleen niukat ja kaupunki on lisäksi pyytänyt lisäksi yhtiötä koskevia selvityksiä myös verohallinnolta. Verohallinto on kuitenkin katsonut, ettei kaupungilla ole tiedonsaantioikeutta pyydettyihin tietoihin. Kaupungin keinot saada lisäselvitystä ovat rajalliset verrattuna muihin viranomaisiin ja asiaan on edelleen jäänyt useita epäselvyyksiä.

Vahingonkorvauksen osalta todetaan, että asiassa saadun selvityksen perusteella kaupungille ei edellä kerrotusti ole aiheutunut vahinkoa, joten korvausvaatimuksen esittäminen tämän hetkisten tilanteen ja tiedon perusteella ei ole perusteltua.

Rikossyytteen nostamisen osalta kyseeseen tulee jokin rikoslain 40 luvun tarkoittamista virkarikoksista. Kyseeseen tulee mahdollisesti virkavelvollisuuden rikkominen. Viranhaltijat ovat antamissaan selvityksissä myöntäneet hankinnassa sattuneen virheitä. Tilanne on kuitenkin ollut pandemiasta johtuen hyvin poikkeuksellinen ja haastava. Sekä viranhaltija että lautakunta ovat tuoneet esille seikkoja, joiden voidaan katsoa olevan tekoa lieventäviä. Lisäksi on tuotu esille se seikka, että korona jäljitystä ei ole voitu jättää hankkimatta ja se oli hankittu äärimmäisessä kiireessä. Näin ollen on mahdollista katsoa, että tilanteessa ei juuri ollut mahdollista toimia toisin.

Virkarikoksia koskevan luvun esitöissä (HE 58/1988 vp, s. 65.) vähäisiksi katsottavia niin tahallisia kuin tuottamuksesta tapahtuneita virkavelvollisuuden rikkomisia ei enää rangaistaisi virkarikoksina. Säännöksillä ei ole tarkoin määriteltävissä, milloin virkavelvollisuuden rikkomista voidaan pitää vähäisenä. Rikkomisen vähäisyyden arviointi jäisi näissä tapauksissa syyttäväviranomaisen ja viime kädessä tuomioistuimen harkittavaksi.

Lautakuntaan kohdistuvien jatkotoimien osalta todetaan, että luottamushenkilö hoitaa tointaan virkavastuulla, ja häneen sovelletaan rikoslain (39/1889) virkarikoksia koskevia säännöksiä. Saadun selvityksen perusteella ei ole poissuljettua, etteikö lautakunta olisi menetellyt asiassa virheellisesti.

Muun muassa valtuustossa käydyssä keskustelussa selvittävänä on tullut se, voiko lautakunta olla asiassa vastuussa tai onko kohtuutonta, että heihin kohdistettaisiin jatkotoimia huomioon ottaen, että lautakunnan jäsenet ovat maallikkoja.

Kuntalain mukaan luottamushenkilö hoitaa tointaan virkavastuulla, ja häneen sovelletaan rikoslain virkarikoksia koskevia säännöksiä. Lisäksi luottamushenkilö voi olla vahingonkorvausvastuussa virheellisen menettelyn kunnalle tai ulkopuoliselle

aiheuttamasta vahingosta. Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä.

Perinteisesti rikosoikeudessa on lähdetty siitä, ettei tietämättömyys vapauta tekijää vastuusta. Eli vaikka henkilö olisi maallikko, hänen odotetaan yleensä kykenevän tunnistamaan ja hoitamaan velvoitteensa perusasiat ja toimivan asemansa edellyttämällä huolellisuudella. Näin ollen maallikkoasemaan vetoaminen ei pääsääntöisesti poista vastuuta.

Koska asian on jäänyt kaupungin tekemistä selvityksistä huolimatta epäselväksi ja koska virkavastuulla tapahtuneen virheellisen menettelyn vähäisyyden arviointi kuuluu rikoslain esitöiden mukaan syyttäjäviranomaisen ja viime kädessä tuomioistuimen harkittavaksi, on asiassa perusteltua tehdä tutkintapyyntö esitutkintaviranomaiselle. Koska asia on herättänyt myös julkista keskustelua ja spekulatiota, on asian saattaminen ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi myös asianosaisten oikeusturvan kannalta perusteltua.

Ehdotus

Esittelijä: Ulla-Kirsikka Vainio, kaupunginjohtaja

Edellä kerrotuilla perusteilla kaupunginhallitus päättää tehdä tutkintapyynnön esitutkintaviranomaiselle vt. sosiaali- ja terveysjohtajan, hyvinvointilautakunnan sekä Exsarcio Oy:n toimista koronajäljityksen hankintaan liittyvässä asiassa.

Päätös

Tuomas Koskiniemi ja Päivi Alanne-Kunnari poistuivat kokouksesta esteellisenä (HallintoL 28.1 §, kohta 1) tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pöytäkirjantarkastajiksi tämän asian osalta valittiin Timo Tolonen ja Mari Ikonen.

Kaupunginlakimies Hanna Haurinen liittyi kokoukseen etäyhteydellä kello 15.21.

Eemeli Kajula liittyi kokoukseen etäyhteydellä kello 15.40.

Timo Tolonen esitti, että kaupunginhallitus päättää tehdä tutkintapyynnön esitutkintaviranomaiselle vt. sosiaali- ja terveysjohtajan sekä Exsarcio Oy:n toimista koronajäljityksen hankintaan liittyvässä asiassa.

Puheenjohtaja totesi, että Tolosen esitys raukesi kannattamattomana.

Kaupunginhallitus päätti kaupunginjohtajan esityksen mukaisesti.

Esteellisyys

Tuomas Koskiniemi, Päivi Alanne-Kunnari

Kaupunginhallitus, 15.12.2025, § 376

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna Haurinen, johtava kaupunginlakimies, hanna.haurinen@rovaniemi.fi

Liitteet

1 Tutkinnan päätös

Tilintarkastaja esitti vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksessaan muistutuksen liittyen koronajäljitystyön vuokratyövoiman hankintaan. Sisäiseen valvontaan, toimivaltuuksiin ja hankintoihin kohdistuvan muistutuksen vuoksi tilintarkastaja ei puoltanut vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle eikä hyvinvointilautakunnalle. Valtuusto ei ole myöntänyt vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle ja hyvinvointilautakunnalle vastuuvapautta tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Kaupunginhallitus on 15.1.2024 päättänyt tehdä tutkintapyynnön esitutkintaviranomaiselle vt. sosiaali- ja terveysjohtajan, hyvinvointilautakunnan sekä Exsarcio Oy:n toimista koronajäljityksen hankintaan liittyvässä asiassa.

Poliisi on päätöksessään 20.11.2024 katsonut, että osa tutkittavista rikoksista on ehtinyt vanhentua ja päättänyt tutkinnan niiden osalta. Syyttäjä on päätöksessään 6.11.2025 päättänyt lopettaa muilta osin esitutkinnan, koska syyttäjä tulisi jättämään syytteen nostamatta eikä tärkeä yksityinen tai yleinen vaadi syytteen nostamista. Näin ollen tutkinta on kokonaisuudessaan päättynyt.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Pessa, konsernitalouspäällikkö

Kaupungin hallitus merkitsee tutkinnan päätöksen tiedoksi ja saattaa vt. sosiaali- ja terveysjohtajan ja hyvinvointilautakunnan vastuuvapautta tilikaudelta 1.1.-31.12.2022 koskevan asian tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti kaupunginjohtajan sijaisen esityksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta, 19.05.2026, § 55

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö, juuso.kataja@rovaniemi.fi

Liitteet

- 1 Tutkinnan päätös
- 2 Päätös esitutkinnan rajoittamisesta.pdf

Tilintarkastaja esitti vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksessa muistutuksen liittyen koronajäljitystyön vuokratyövoiman hankintaan. Tilintarkastaja ei puoltanut vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle eikä hyvinvointilautakunnalle tilikaudelta 2022 hankintaan liittyvien sisäisen valvonnan, toimivaltuuksiin ja hankintoihin kohdistuvan muistutuksen johdosta. Kaupunginvaltuusto ei tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti myöntänyt vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle eikä hyvinvointilautakunnalle vastuuvapautta tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Kaupunginhallitus päätti 15.1.2024 tehdä esitutkintaviranomaiselle tutkintapyynnön vt. sosiaali- ja terveysjohtajan, hyvinvointilautakunnan sekä Exsarcio Oy:n toimista

koronajäljityksen hankintaan liittyvässä asiassa. Poliisi on osaltaan päätöksessään 20.11.2024 katsonut, että osa tutkittavista rikoksista on ehtinyt vanhentua ja tutkinta näiden osalta on päättynyt. Syyttäjä on 6.11.2025 päättänyt lopettaa esitutinnan muilta osin, koska syyttäjä tulisi jättämään syyteen nostamatta, eikä tärkeä yksityinen tai yleinen etu vaadi syyteen nostamista. Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 15.12.2025 ja saattanut tilikauden 1.1.-31.12.2022 vastuuvapautta koskevan asian tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi. Muutoinkaan ei ole ilmennyt, että hankinnasta olisi koitunut kustannuksia kaupunkiorganisaatiolle.

Kuntalain mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Koska asia on loppuunkäsitelty esitutkintaviranomaisessa eikä kaupungille ole koitunut hankinnasta kustannuksia, on tarkastuslautakunnan perusteltua esittää kaupunginvaltuustolle vastuuvapauden myöntämistä vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle sekä hyvinvointialautakunnalle tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Ehdotus

Esittelijä: Juuso Kataja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tutkinnan päätöksen tiedoksi.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto myöntää vastuuvapauden vt. sosiaali- ja terveysjohtajalle sekä hyvinvointialautakunnalle tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Timo Tolonen palasi kokoukseen klo 15.02.

Tarkastuslautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tilintarkastaja Antti Kääriäinen poistui kokouksesta tämän asian päätöksenteon jälkeen klo 15.13.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Hanna-Mari Virsunen liittyi kokoukseen etäyhteydellä tämän asian päätöksenteon jälkeen klo 15.13.

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Muutoksenhakukielto

§46, §47, §48, §49, §50, §51, §52, §53, §54, §55

Muutoksenhakukielto

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee Kuntalain 410/2015, 136 §:n mukaan vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.